Informacje statystyczne
Statistical information

GUS

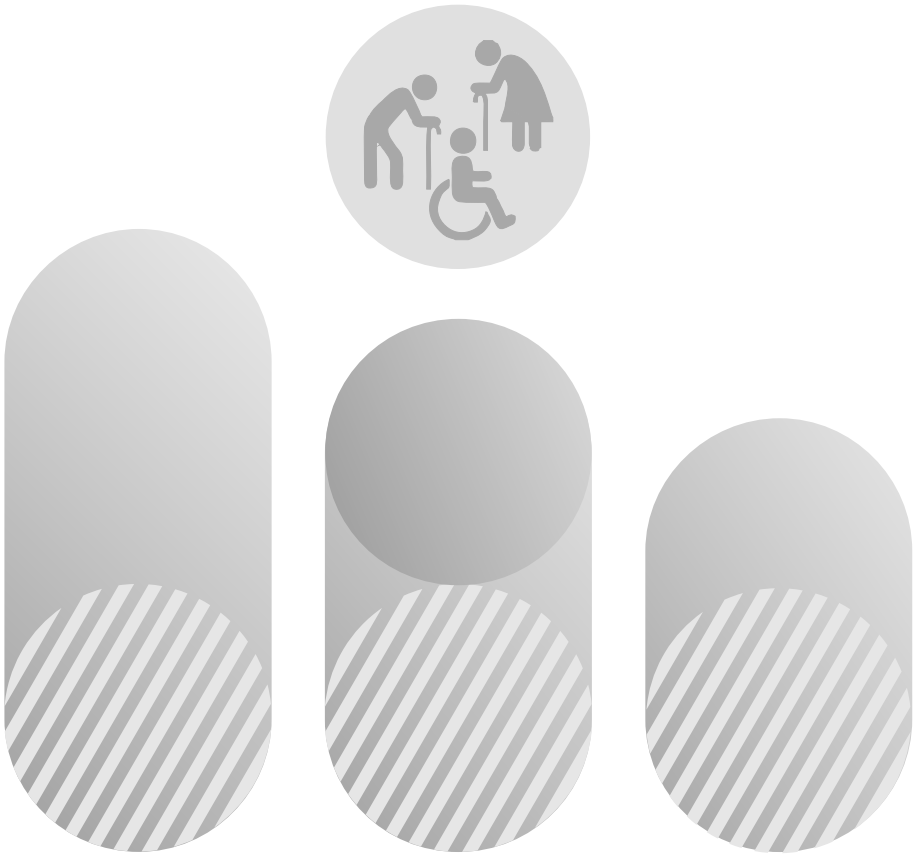

Emerytury i renty w 2023 r.

Retirement and other pensions in 2023

Warszawa Warsaw 2024

Informacje statystyczne
Statistical information

Emerytury i renty w 2023 r.

Retirement and other pensions in 2023

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2024

Opracowanie merytoryczne
Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy
Statistics Poland, Social Surveys and Labour Market Department

pod kierunkiem
supervised by

Hanna Strzelecka - Dyrektor Departamentu
Director of the Department

Zespół autorski
Editorial team
Joanna Marzęcka, Joanna Mikke, Szymon Wozniak

Skład i opracowanie graficzne
Typesetting and graphics
Joanna Marzęcka

ISSN 2956-2910

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on website
stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Niniejsza publikacja jest całościowym opracowaniem statystyki publicznej na temat emerytur i rent oraz populacji osób i gospodarstw domowych, korzystających z tych świadczeń. Składa się z syntezy, części metodologicznej oraz tablic wynikowych. Synteza zawiera opis stanu i zmian zachodzących w: liczebności i strukturze populacji emerytów i rencistów, kwotach świadczeń emerytalno-rentowych, wysokości przeciętnej emerytury i renty. Obejmuje także informacje o dochodach i wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów, a także o ich warunkach mieszkaniowych i zagrożeniu ubóstwem. Część metodologiczna obejmuje definicje pojęć stosowanych w statystyce emerytur i rent.

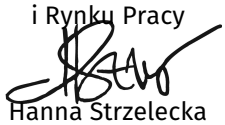
Dział pierwszy części tabelarycznej zawiera dane dotyczące populacji emerytów i rencistów oraz jej dynamiki, a także struktury według płci, wieku, zawodu, makroregionów, województw oraz instytucji wypłacających świadczenia.

W dziale drugim zaprezentowano kwoty świadczeń brutto według rodzaju (emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne), dynamikę ich zmian oraz przeciętne miesięczne kwoty emerytur i rent. Dane te są prezentowane w przekrojach według makroregionów i województw. Ponadto zostały przedstawione kwoty i liczebność świadczeń pozaubezpieczeniowych oraz relacje średniej miesięcznej emerytury do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

W dziale trzecim umieszczono informacje dotyczące dochodów gospodarstw domowych emerytów i rencistów, wydatków tych gospodarstw na towary i usługi konsumpcyjne, na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego, a także subiektywnej oceny stanu zdrowia emerytów i rencistów oraz sytuacji materialnej ich gospodarstw domowych.

Mam nadzieję, że niniejsza publikacja okaże się cennym źródłem informacji o sytuacji materialnej emerytów i rencistów oraz o wydatkach publicznych na emerytury i renty. Jest ona dostępna w całości w Internecie pod adresem: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/ .

Dyrektor
Departamentu Badań Społecznych
i Rynku Pracy

Hanna Strzelecka

Warszawa, listopad 2024 r.

Preface

This publication is a comprehensive elaboration by Statistics Poland on retirement and other pensions in Poland as well as the population and households entitled to these benefits. It consists of executive summary, methodological part and tables. The executive summary includes a description of state and changes in the number and structure of retiree and pensioner population and the value and average amount of retirement and other pensions as well as income and expenditures of retiree and pensioner households, their housing conditions and risk of poverty. The methodological part covers definitions of terminology used in retirement and other pensions statistics.

The first part of the tables covers data on dynamics and structure of retiree and pensioner population by sex, age, occupation, macroregion, voivodship as well as by institutions distributing retirement and other pensions.

The second part of the tables presents amounts of gross benefits by type (retirement pension, disability pension, survivors pension), dynamics of change and average monthly amount of retirement and other pensions. The data are presented by macroregions and voivodships. The elaboration also includes the value and number of non-insurance benefits as well as average monthly retirement pension in relation to the average monthly salary in the national economy.

The third section comprises data the on income of retiree and pensioner households, their expenditures on consumption of goods, services and equipment as well as household running costs. Furthermore, it presents information on the subjective assessment of the health condition of retirees and pensioners, as well as the financial condition of retiree and pensioner households.

I hope that this publication will serve as an important source of information on financial situation of retirees and pensioners as well as public expenditures on retirement and other pensions. The entire publication is available on the website: https://stat.gov.pl/en/topics/living-conditions/ .

Director
Of the Social Surveys
And Labour Market Department
Hanna Strzelecka

Warsaw, November 2024

Spis treści
Contents

Przedmowa ... 3
Preface ... 4
Spis treści ... 5
Contents ... 5
Objaśnienia znaków umownych ... 12
Symbols ... 12
Ważniejsze skróty ... 12
Main abbreviations ... 12
Wstęp ... 13
Introduction ... 13
Synteza ... 13
Executive summary ... 13
1. Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów ... 13
Number and structure of retirees' and pensioners' population ... 13
1.1 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe ... 16
Persons receiving retirement and other pension benefits ... 16
1.2 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne ... 16
Persons receiving retirement pensions ... 16
1.3 Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy ... 17
Persons receiving disability pensions ... 17
1.4 Osoby otrzymujące renty rodzinne ... 18
Persons receiving survivors pensions ... 18
2. Kwoty brutto świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce ... 19
Gross amount of retirement and other pension benefits in Poland ... 19
2.1 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS ... 19
Amount of retirement and other pension benefits from SII ... 19
2.2 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS ... 21
Amount of retirement and other pension benefits from ASIF ... 21
2.3 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS ... 22
Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MS ... 22
2.4 Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2023 ... 24
Changes of average monthly retirement pension in 2000-2023 ... 24
3. Sytuacja gospodarstw domowych emerytów i rencistów ... 26
Situation of retirees' and pensioners' households ... 26
3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów ... 26

3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów ... 26
Income of retirees' and pensioners' households ... 26
3.2 Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów ... 26
Expenditures of retirees' and pensioners' households ... 26
3.3 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania ... 27
Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households ... 27
3.4 Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów ... 28
Housing conditions retirees' and pensioners' households ... 28
3.5 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów ... 28
Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households ... 28
3.6 Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów ... 28
The subsistence minimum and social minimum for retirees' households ... 28
3.7 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów ... 30
Subjective opinion about health of retirees' and pensioners' ... 30
Uwagi metodologiczne ... 31
Podstawowe definicje ... 32
Methodological notes ... 34
Basic definitions ... 35

TABLICE WYNIKOWE/TABLES
DZIAŁ I Świadczeniobiorcy
PART I Beneficiaries

Tabl.1 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów według instytucji wypłacających 38

Monthly average number of retirees and pensioners by institutions 38

Tabl.2 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z ZUS według województw w 2023 roku 39

Monthly average number of retirees and pensioners from the SII by voivodships in 2023 39

Tabl.3 Przeciętna miesięczna liczba rencistów z ZUS według województw 40

Monthly average number of pensioners from the SII by voivodships 40

Tabl.4 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z ZUS według makroregionów (w tys. osób) 41

Monthly average number of retirees and pensioners from the SII by macroregions (in thousand persons) 41

Tabl.5 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z ZUS według makroregionów 42

Monthly average number of retirees and pensioners from the SII by macroregions 42

Tabl.6 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z KRUS według województw w 2023 roku 43

Monthly average number of retirees and pensioners from the ASIF by voivodships in 2023 43

Tabl.7 Przeciętna miesięczna liczba rencistów z KRUS według województw w 2023 roku 44

Monthly average number of pensioners from the ASIF by voivodships in 2023 44

Tabl.8 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z KRUS według makroregionów (w tys. osób) 45

Monthly average number of retirees and pensioners from the ASIF by macroregions (in thousand persons) 45

Tabl.9 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z KRUS według makroregionów 46

Monthly average number of retirees and pensioners from the ASIF by macroregions 46

Tabl.10 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów MON, MS i MSWiA 47

Monthly average number of retirees and pensioners from the MND, the MJ and the MIA 47

Tabl.11 Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń według zawodów w 2023 roku 48

Monthly average number of retirees and pensioners from the non-agricultural social security system by occupation in 2023 48

Tabl.12 Emeryci i renciści jako odsetek populacji mieszkańców według województw w 2000 i 2023 roku 49

Retirees and pensioners by voivodships in 2000 and 2023 (in persons and as percent of total population) 49

Tabl.13 Struktura oraz średni wiek osób, którym przyznano emerytury (w latach) 50

Structure and average age of people who are granted retirement (in years) 50

Tabl.14 Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS według płci i wieku 51

Persons receiving retirement and disability pensions from the SII by sex and age 51

Tabl.15 Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez KRUS według płci i wieku 52

Persons receiving retirement and disability pensions from the ASIF by sex and age 52

Tabl.16 Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez MON według płci i wieku 53
Persons receiving retirement and disability pensions from the MND by sex and age 53
Tabl.17 Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez MS według płci i wieku 54
Persons receiving retirement and disability pensions from the MJ by sex and age 54
Tabl.18 Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez MSWiA według płci i wieku 55
Persons receiving retirement and disability pensions from the MIA by sex and age 55

DZIAŁ II Emerytury, renty i świadczenia pozaubezpieczeniowe
PART II Retirement and other pensions, non-insurance benefits

Tabl.19 Emerytury i renty brutto według instytucji wypłacających 56
Gross retirement and other pensions by institutions 56
Tabl.20 Emerytury i renty brutto z ZUS według województw w 2023 roku 57
Gross retirement and other pensions from the SII by voivodships in 2023 57
Tabl.21 Renty brutto z ZUS według województw w 2023 roku 58
Gross pensions from the SII by voivodships in 2023 58
Tabl.22 Emerytury i renty brutto z KRUS według województw w 2023 roku 59
Gross retirement and other pensions from the ASIF by voivodships in 2023 59
Tabl.23 Renty brutto z KRUS według województw w 2023 roku 60
Gross pensions from the ASIF by voivodships in 2023 60
Tabl.24 Emerytury i renty brutto z MON, MS i MSWiA 61
Gross retirement and other pensions from the MND, the MJ and the MIA 61
Tabl.25 Liczba emerytów z ZUS według wysokości świadczeń w latach 2012–2020 62
Number of retirees from the SII by benefit amount in 2012-2020 62
Tabl.26 Liczba emerytów i rencistów z ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2023 63
Number of retirees and pensioners from the SII by benefit amount in March of 2023 63
Tabl.27 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto według instytucji wypłacających 64
Monthly average gross retirement and other pension by institutions 64
Tabl.28 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z ZUS według województw w 2023 roku 65
Monthly average gross retirement and other pension from the SII by voivodships in 2023 65
Tabl.29 Przeciętna miesięczna renta brutto z ZUS według województw 66
Monthly average gross pension from the SII by voivodships 66
Tabl.30 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z ZUS według makroregionów (w zł) 67
Monthly average gross retirement and other pension from the SII by macroregions (in PLN) 67
Tabl.31 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z ZUS według makroregionów 68
Monthly average gross retirement and other pension from the SII by macroregions 68

Tabl.32 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z KRUS według województw w 2023 roku 69
Monthly average gross retirement and other pension from the ASIF by voivodships in 2023 69
Tabl.33 Przeciętna miesięczna renta brutto z KRUS według województw 70
Monthly average gross pension from the ASIF by voivodships 70
Tabl.34 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z KRUS według makroregionów (w zł) 71
Monthly average gross retirement and other pension from the ASIF by macroregions (in PLN) 71
Tabl.35 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z KRUS według makroregionów 72
Monthly average gross retirement and other pension from the ASIF by macroregions 72
Tabl.36 Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z MON, MS i MSWiA 73
Monthly average gross retirement and other pension from the MND, the MJ and the MIA 73
Tabl.37 Świadczenia pozaubezpieczeniowe z MON, z MS, z MSWiA w 2023 roku 74
Non-insurance benefits from the MND, the MJ and the MIA in 2023 74
Tabl.38 Świadczenia z ZUS z rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa w 2023 roku 75
Benefits from the SII from 75313 allocation in state budget in 2023 75
Tabl.39 Świadczenia z KRUS rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa w 2023 roku 76
Benefits from the ASIF from 75313 allocation in state budget in 2023 76
Tabl.40 Emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według zawodów w 2023 roku 77
Gross retirement and other pensions from non-agricultural social security system by occupation in 2023 77
Tabl.41 Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej 78
Relation of monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy 78
Tabl.42 Średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w latach 2000-2023 79
Yearly subsistence minimum and social minimum for retirees' households in 2000-2023 79

DZIAŁ III Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów
PART III Retirees' and pensioners' households

Tabl.43 Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2023 roku 80
Monthly average income per capita in retirees' and pensioners' households in 2023 80
Tabl.44 Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów 81
Monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households 81
Tabl.45 Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów na tle ogółu gospodarstw domowych w 2023 r. (2022 r.=100) 82
Dynamics of monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households in relation to total households expenditure in 2023 (2022=100) 82

Tabl.46 Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2023 roku ... 83
Monthly average consumption of selected foodstuffs per capita in retirees' and pensioners' households in 2023 ... 83
Tabl.47 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2023 roku ... 84
Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2023 ... 84
Tabl.48 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2023 roku w porównaniu do 2022 r. (2022 r.=100) ... 85
Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2023 compared with 2022 (2022=100) ... 85
Tabl.49 Trudności gospodarstw domowych emerytów i rencistów w zaspokajaniu potrzeb w 2023 roku ... 86
Difficulties in satisfying retirees' and pensioners' needs in their households in 2023 ... 86
Tabl.50 Mieszkania użytkowane przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów w 2023 roku ... 86
Dwellings occupied by retirees' and pensioners' households in 2023 ... 86
Tabl.51 Wyposażenie mieszkań emerytów i rencistów w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne w 2023 roku ... 87
Equipment of dwellings of retirees' and pensioners' households in technical and sanitary installations in 2023 ... 87
Tabl.52 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2023 roku ... 88
Conditions of dwellings of retirees' and pensioners' households in 2023 ... 88
Tabl.53 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów w 2023 roku ... 88
Subjective opinion about health of retirees and pensioners in 2023 ... 88

Wykresy
Charts

Wykres 1. Struktura populacji emerytów i rencistów w 2023 roku ... 13
Structure of retirees' and pensioners'population in 2023 ... 13
Wykres 2. Liczba emerytów i rencistów w Polsce (w tys. osób) ... 14
Number of retirees and pensioners in Poland (in thousand persons) ... 14
Wykres 3. Osoby pobierające emerytury w grudniu 2023 roku według wieku (w tys.) ... 17
Persons receiving retirement pensions in December 2023 by age (in thousands) ... 17
Wykres 4. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS w 2023 roku (w tys. zł) ... 19
Amount of retirement and other pension benefits from SII in 2023 (in thousand PLN) ... 19
Wykres 5. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS w 2023 roku (w tys. zł) ... 21
Amount of retirement and other pension benefits from the ASIF in 2023 (in thousand PLN) ... 21
Wykres 6. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS w 2023 roku (w tys. zł) ... 23
Amount of retirement and other pension benefits from SII in 2023 (in thousand PLN) ... 23

Wykres 7. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej 24

Relation of the average monthly grossa retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy..... 24

Wykres 8. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z KRUS do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.....25

Relation of the average monthly gross retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy.....25

Wykres 9. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich 29

Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households 29

Mapa
Map

Mapa 1. Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji mieszkańców w 2023 roku.....15

Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population in 2023.....15

Objaśnienia znaków umownych
Symbols

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Znak „x”	- wypełnienie pozycji, ze względu na układ tablicy, jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„w tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all the components of the sum are given
Kropka (.)	- oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Zero (0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit

Ważniejsze skróty
Main abbreviations

ZUS SII	- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution
KRUS ASIF	- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agricultural Social Insurance Fund
MON MND	- Ministerstwo Obrony Narodowej Ministry of National Defence
MS MJ	- Ministerstwo Sprawiedliwości Ministry of Justice
MSWiA MIA	- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministry of Interior and Administration
FUS SIF	- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Fund
FER PF	- Fundusz Emerytalno-Rentowy Pension Fund
GBRZ GBRZ benefit	- Oznaczenie świadczenia rolnego wypłacanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w wysokości 50% ze względu na uprawnienia do świadczeń pracowniczych zbiegających się ze świadczeniami zagranicznymi Agricultural benefit paid by the Agricultural Social Insurance Fund in an amount of 50% of that benefit due to right to emloyee benefits simultaneous to foreign benefits

Wstęp
Introduction

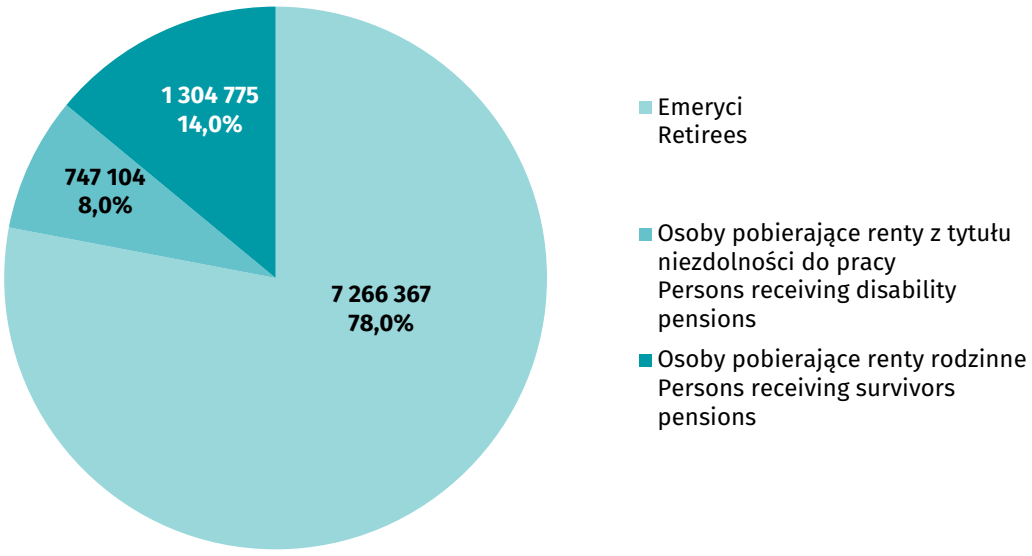
Publikacja została opracowana na podstawie danych ze sprawozdawczości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Ministerstwa Obrony Narodowej (MON), Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), Ministerstwa Sprawiedliwości (MS) oraz Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS). Ponadto wykorzystano wyniki badań statystyki publicznej z „Badania budżetów gospodarstw domowych" i „Europejskiego badania dochodów i warunków życia" (EU-SILC).

Synteza
Executive summary

1. Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów
Number and structure of retirees' and pensioners' population

W 2023 r. łączna liczba emerytów i rencistów w Polsce wyniosła 9 318,2, tys. osób i była o 0,7% wyższa niż w roku poprzednim. Dominowały w tej grupie osoby pobierające emerytury, których liczba w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 126,4 tys. osób, tj. o 1,8%, podczas gdy liczba rencistów zmniejszyła się o 48,5 tys. osób, tj. o 6,1%. W stosunku do liczby ludności Polski grupa ta stanowiła 24,7%, z czego 19,3% stanowili emeryci, a 5,4% renciści.

Wykres 1. Struktura populacji emerytów i rencistów w 2023 roku
Chart 1. Structure of retirees' and pensioners' population in 2023

Strukturę grupy społeczno-ekonomicznej emerytów i rencistów w okresie 2000-2024 przedstawiono na wykresie 2. W latach 2000-2006 obserwowano systematyczny spadek łącznej liczby emerytów i rencistów

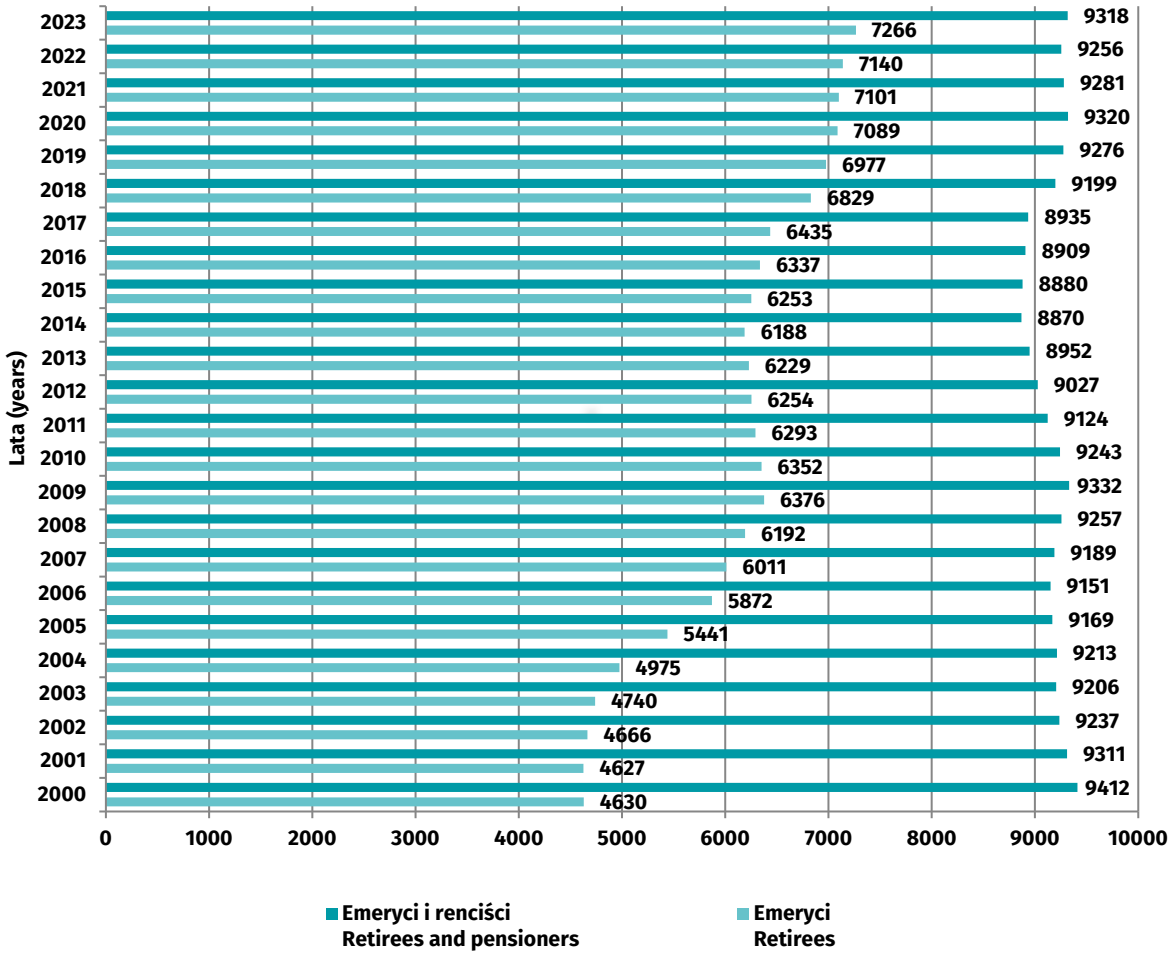
w Polsce, w następnych latach do 2009 r. - wzrost, a później od roku 2010 do 2014 – spadek. W okresie 2015-2020 zanotowano umiarkowany wzrost liczby emerytów i rencistów, najsilniejszy w 2018 r., a w latach 2021 - 2022 nastąpił kolejny niewielki spadek. W 2023 r. ponownie zanotowano wzrost łącznej liczby emerytów i rencistów.

W okresie 2001-2009 odnotowano systematyczny, coroczny wzrost liczby emerytów (z 4 627 tys. w 2001 r. do 6 376 tys. w 2009 r.), przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. Niewielki spadek liczby emerytów wystąpił w latach 2010–2014. W okresie 2015-2022 ponownie odnotowano wzrost liczby emerytów przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. W 2023 r. w porównaniu do 2022 r. wzrosła liczba emerytów o 126,4 tys. osób, tj. o 1,8%, a liczba rencistów obniżyła się o 48,5 tys. osób (spadek o 6,1%).

Porównanie bezwzględnej łącznej liczby emerytów i rencistów korzystających ze świadczeń w 2000 i w 2023 roku pokazuje, że obecnie ta grupa społeczno-ekonomiczna jest nieco mniej liczna, emeryci i renciści stanowili podobny procent populacji kraju - w 2000 r. było to 24,4%, w 2023 r. - 24,7% ludności Polski. W przypadku emerytów zaobserwowano wzrost z ok. 12% ludności Polski w 2000 r. do 19,3% w 2023 r. Zmniejszył się zaś odsetek rencistów (z 12,5% w 2000 r. do 5,4% w 2023 r.).

Wykres 2. Liczba emerytów i rencistów w Polsce (w tys. osób)

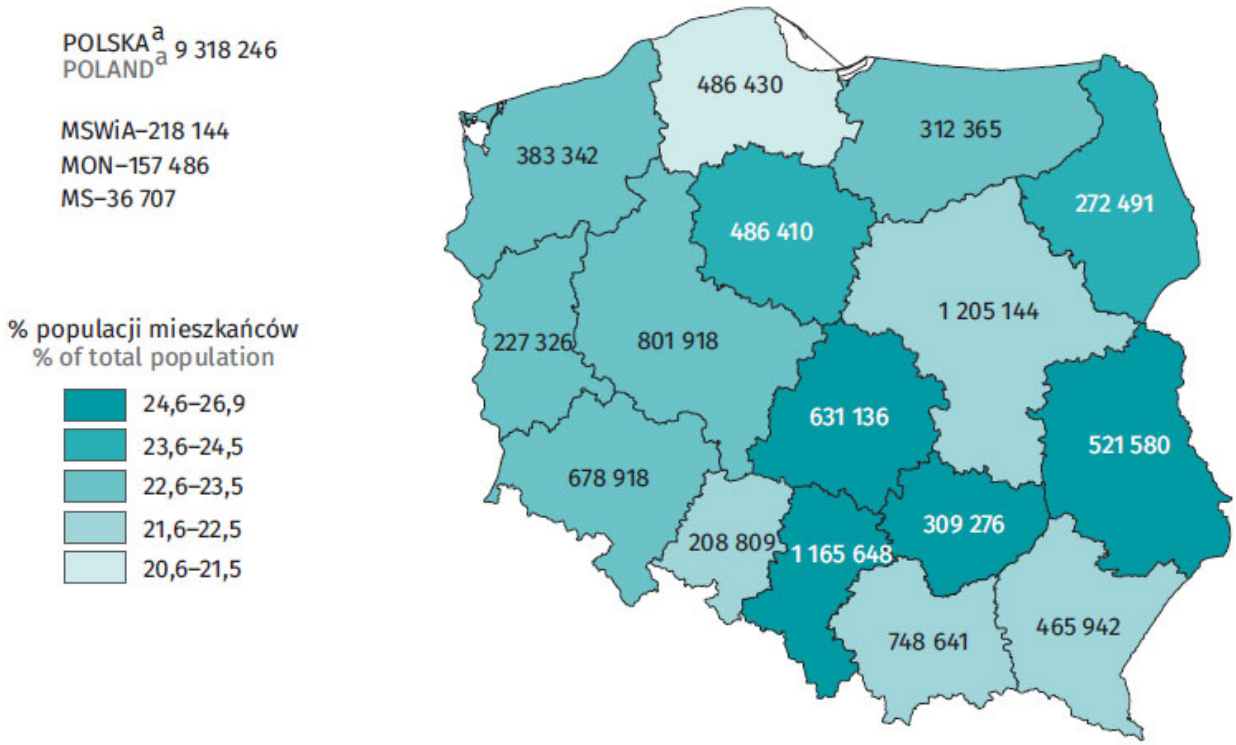
Chart 2. Number of retirees and pensioners in Poland (in thousand of persons)

Liczbę emerytów i rencistów pobierających w 2023 r. świadczenia z ZUS i KRUS oraz jako odsetek populacji każdego województwa przedstawia mapa 1. Najwyższa liczba emerytów i rencistów została odnotowana

w największych województwach: mazowieckim (1 205,1 tys. osób) i śląskim (1 165,6 tys. osób), natomiast najniższa – w województwach: opolskim (208,8 tys. osób) i lubuskim (227,3 tys. osób). Najwyższy odsetek emerytów i rencistów w liczbie ludności wynoszący 26,9% odnotowano w województwie śląskim, nieco niższy w województwach: łódzkim (26,6%), świętokrzyskim (26,4%) i lubelskim (25,8%), a najniższy – 20,6% w województwie pomorskim.

Mapa 1. Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji w 2023 roku
Map 1. Number of retirees and pensioners by voivodship and as percent of total population in 2023

a Łącznie z emerytami i rencistami, którzy otrzymują świadczenia MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w podziale na województwa.
a Including retirees and pensioners receiving benefits from the MND, the MIA as well as the MJ, not included in the territorial distribution by voivodships.

1.1 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe
Persons receiving retirement and other pension benefits

W 2023 r. emerytury i renty przeciętnie miesięcznie pobierało 9 318,2 tys. osób (wzrost o 0,7% w porównaniu do 2022 r.), z tego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych - 8 342,4 tys. osób, tj. o 1,0% więcej niż w 2022 r., a z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 975,9 tys. osób, tj. o 1,9% mniej.

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 7 930,0 tys. osób, co stanowiło wzrost o 0,9% w porównaniu do 2022 r., z Ministerstwa Obrony Narodowej – 157,5 tys. osób (wzrost o 0,8%), z Ministerstwa Sprawiedliwości – 36,7 tys. osób (wzrost o 3,9%), z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – 218,1 tys. osób (wzrost o 3,1%).

W piętnastu województwach odnotowano wzrost liczby osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS, największy (o 2,3%) zaobserwowano w województwie podlaskim. Mniejsze wzrosty w przedziale od (1,0% do 1,7%) zanotowano w ośmiu województwach, jeszcze niższe (od 0,4% do 0,9%) w 6 województwach.
Tylko w województwie śląskim zanotowano nieznaczny spadek liczby osób pobierających emerytury i renty (o 0,1%).

W ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych emerytury i renty wypłacane są przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. We wszystkich województwach zmniejszyła się liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS. Największy spadek wystąpił w województwach: lubuskim (o 3,3%), śląskim (o 3,0%) opolskim i podkarpackim (po 2,8%), z kolei najmniejszy spadek zanotowano w województwach: wielkopolskim (o 0,8%) i małopolskim (o 1,0%).

1.2 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne
Persons receiving retirement pensions

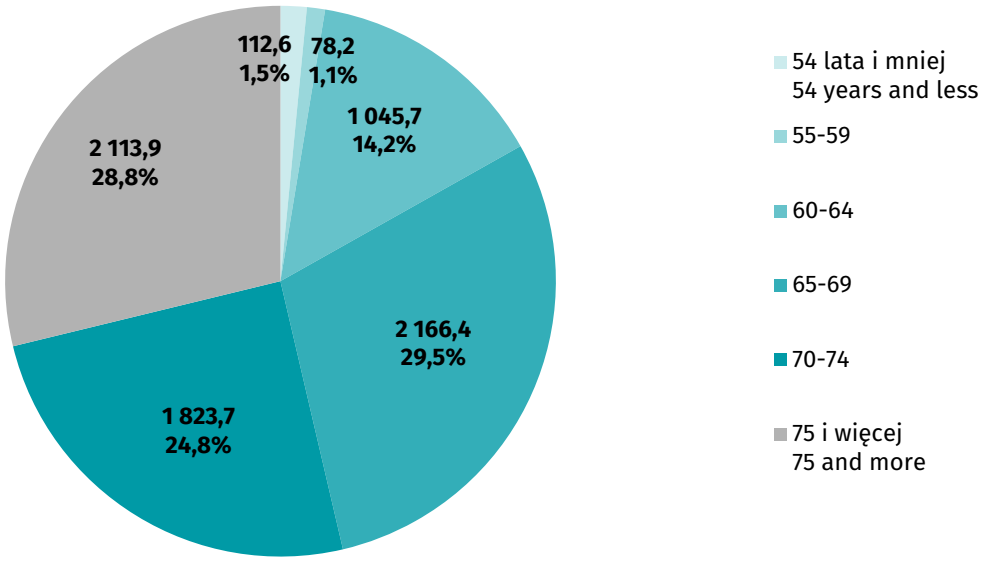
W 2023 r. **emerytury** przeciętnie miesięcznie pobierało 7 266,4 tys. osób (wzrost o 1,8% w porównaniu do 2022 r.), z tego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych - 6 502,0 tys. osób, tj. o 2,2% więcej niż w 2022 r., a z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 764,3 tys. osób (liczba emerytów była o 1,4% niższa niż w roku poprzednim).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia z ZUS wyniosła 6 192,6 tys. osób, tj. o 2,1% więcej w porównaniu do roku poprzedniego, świadczenia z MON przeciętnie miesięcznie pobierało 109,5 tys. emerytów (wzrost o 1,8%), a wśród świadczeniobiorców z MS było 28,4 tys. emerytów – (wzrost o 4,9%). Przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia emerytalne z MSWiA wyniosła 171,6 tys. osób (wzrost o 4,1%).

We wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby emerytów pobierających świadczenia z ZUS, najwyższy w województwach: podlaskim (o 3,6%), lubelskim (o 3,2%) i warmińsko-mazurskim (o 3,1%), najniższy w województwie śląskim (o 0,9%).

W ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w czternastu województwach zanotowano spadek liczby osób pobierających świadczenia emerytalne. Największe spadki odnotowano w województwach: śląskim (o 2,8%), lubuskim i podkarpackim (po 2,7%), a najmniejszy w województwie małopolskim (o 0,4%).
W województwie wielkopolskim zanotowano niewielki wzrost (o 0,1%), natomiast w województwie pomorskim liczba emerytów pozostała bez zmian.

Wykres 3. Osoby pobierające emerytury w grudniu 2023 roku według wieku (w tys.)
Chart 3. Persons receiving retirement pensions in December 2023 by age (in thousands).

W grudniu 2023 r., podobnie jak w grudniu 2022 r., najliczniejszą grupę osób wśród pobierających emerytury w ramach pozarolniczego i rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowiły osoby w wieku 65-69 lat (29,5%), natomiast najmniej liczną – świadczeniobiorcy w wieku 55-59 lat (1,1%). W stosunku do 2022 r. wzrósł udział świadczeniobiorców w wieku 70-74 lata o 0,3 p. proc. do 24,8% oraz w wieku 75 lat lub więcej o 1,0 p. proc. do 28,8%, spadł zaś w grupie wieku 60-64 lata o 1,0 p. proc. do 14,2% oraz w grupie wieku 65-69 lat o 0,4 p. proc. W grupach wieku: 54 lata lub mniej oraz 55-59 lat udział świadczeniobiorców pozostał bez zmian.

Średni wiek osób przechodzących na emeryturę, którym świadczenie wypłaca ZUS, zbliżony jest do ustawowego wieku przejścia na emeryturę tj. 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn i w 2023 r. wyniósł 62,6 lat (łącznie dla kobiet i mężczyzn), z tego dla mężczyzn – 65,0, a dla kobiet – 60,7. W 2023 r. 95,8% kobiet uzyskało emeryturę w wieku 60-64 lata, a 98,4% mężczyzn w wieku 65 lat lub więcej.

1.3 Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy
Persons receiving disability pensions

W 2023 r. **renty z tytułu niezdolności do pracy** wypłacono przeciętnie miesięcznie 747,1 tys. osobom (o 6,1% mniej niż roku poprzednim), z tego w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych świadczenie pobierało 576,2 tys. osób, tj. o 6,7% mniej niż w 2022 r., z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 170,9 tys. osób (spadek o 4,0%).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS to 553,0 tys. osób. W skali całego kraju, w ZUS zanotowano spadek liczby osób otrzymujących renty o 6,9% w porównaniu do roku poprzedniego. W resortach „mundurowych" liczby te kształtowały się następująco: w MON – 9,7 tys. osób (spadek o 5,1%), w MS - 2,3 tys. osób (wzrost o 2,2%), natomiast w MSWiA –11,2 tys. osób (wzrost o 0,4 %).

Spadek liczby świadczeniobiorców pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS odnotowano we wszystkich województwach. Największy wystąpił w województwach: dolnośląskim (o 8,4%), warmińsko-

mazurskim (o 8,2%), opolskim i świętokrzyskim (po 8,1%), zachodniopomorskim (spadek o 8,0%), a najmniejszy w województwie kujawsko-pomorskim (spadek o 4,7%).

Wśród świadczeniobiorców z KRUS spadek liczby osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy również zanotowano we wszystkich województwach, największy w województwie zachodniopomorskim (o 6,8%), a najmniejszy – w województwach: podlaskim (o 1,7%) i małopolskim (o 2,6%).

1.4 Osoby otrzymujące renty rodzinne
Persons receiving survivors pensions

W 2023 r. przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących **renty rodzinne** wyniosła 1 304,8 tys. (spadek o 1,2%), z tego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych - 1 264,1 tys. osób (spadła o 1,1% w porównaniu do 2022 r.), z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 40,6 tys. osób (zmalała o 1,8%).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących renty rodzinne z ZUS wyniosła – 1 184,4 tys. osób (spadła o 1,2% w porównaniu do poprzedniego roku). W resortach „mundurowych" liczby te kształtowały się następująco: w MON – 38,3 tys. osób (spadek o 0,5% w porównaniu do 2022 r.), w MS - 6,0 tys. osób (bez zmian w porównaniu do 2022 r.), natomiast w MSWiA zanotowano 35,4 tys. osób pobierających renty rodzinne (spadek o 0,4%).

W przypadku rent rodzinnych wypłacanych z ZUS we wszystkich województwach odnotowano spadki w odniesieniu do 2022 r. – od 1,9% w województwach: dolnośląskim i opolskim do 0,7% w województwach: podkarpackim i wielkopolskim.

Liczba rent rodzinnych wypłacanych przez KRUS spadła we wszystkich województwach, z wyjątkiem województwa małopolskiego, gdzie zanotowano wzrost o 0,5%. Największe spadki wystąpiły województwach: zachodniopomorskim (o 5,1%), opolskim (o 3,4%), dolnośląskim (o 3,3%) oraz łódzkim (o 3,2%).

2. Kwoty brutto świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce
Gross amount of retirement and other pension benefits in Poland

Łączna kwota świadczeń emerytalno-rentowych ogółem w Polsce w 2023 r. wyniosła 358 436 mln zł i była wyższa o 18,5% w porównaniu do 2022 r.

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacono 336 803 mln zł (wzrost o 18,4% w porównaniu do 2022 r.), z czego na wypłaty z ZUS przypadało 311 196 mln zł (wzrost o 18,3%), z MON – 9 258,3 mln zł (wzrost o 16,1%), z MS – 2 313,7 mln zł (wzrost o 19,2%), z MSWiA – 14 035,3 mln zł (wzrost o 22,2%).

Kwota emerytur i rent z KRUS wyniosła 21 633 mln zł (wzrost o 20,8% w porównaniu do 2022 r.).

Przeciętne miesięczne świadczenia emerytalno-rentowe brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosły 3 364,38 zł (wzrost o 17,2%), w tym z ZUS – 3 270,23 zł (wzrost o 17,2%), z MON – 4 898,99 zł (wzrost o 15,2%), z MS – 5 252,61 zł (wzrost o 14,7%), z MSWiA – 4 988,74 zł (wzrost o 18,0%).

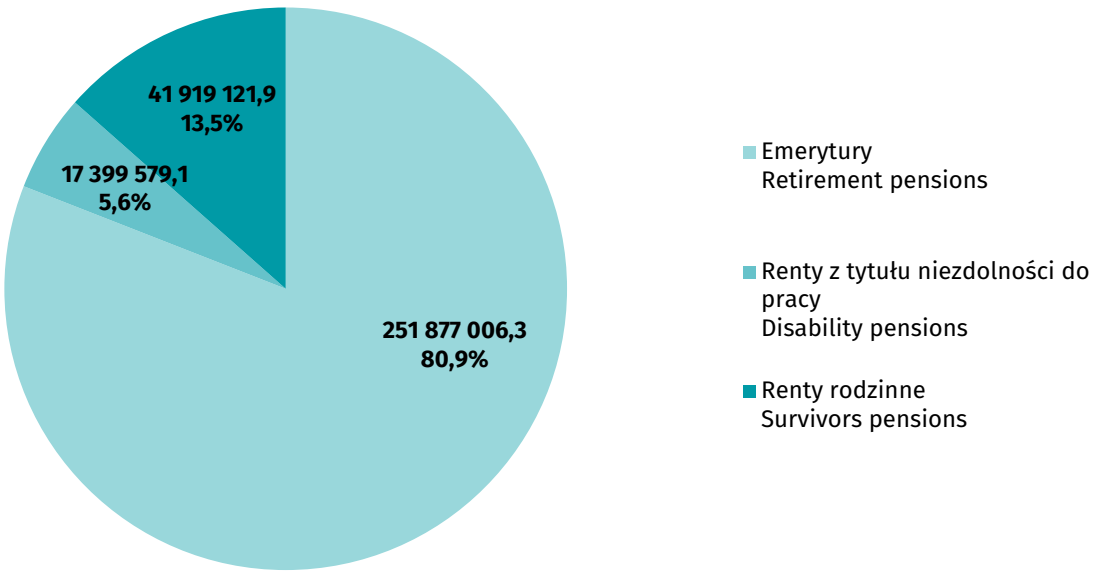
Natomiast w KRUS przeciętna wartość świadczenia emerytalno-rentowego ukształtowała się na poziomie 1 847,27 zł (wzrost o 23,1%).

2.1 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS
Amount of retirement and other pension benefits from SII

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z ZUS w 2023 r. wyniosła 251 877,0 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 19,8%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 17 399,6 mln zł (wzrost o 8,0%), natomiast na renty rodzinne – 41 919,1 mln zł (wzrost o 14,3%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez ZUS przedstawia wykres 4.

W stosunku do 2022 r. udział emerytur w strukturze wypłaconych świadczeń emerytalno-rentowych zwiększył się o 1,0 p. proc. do 80,9%, udział rent z tytułu niezdolności do pracy spadł o 0,5 p. proc. do 5,6%, a udział rent rodzinnych spadł o 0,4 p. proc. do 13,5%.

Wykres 4. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS w 2023 roku (w tys. zł)
Chart 4. Amount of retirement and other pension benefits from SII in 2023 (in thousand PLN)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z ZUS w 2023 r., podobnie jak w 2022 r., wypłacane były w województwach: śląskim – 40 075,5 mln zł i mazowieckim – 37 034,3 mln zł, a najniższe w województwach: opolskim – 5 050,2 mln zł i podlaskim 6 144,9 mln zł. W porównaniu do 2022r. we wszystkich województwach odnotowano wzrost kwot przeznaczonych na świadczenia emerytalne, w przedziale od 17,3% w województwie śląskim do 21,8% w województwie podlaskim.

Przeciętna miesięczna emerytura z ZUS w całym 2023 r. wyniosła 3 389,49 zł i wzrosła o 17,3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 3 950,46 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (3 058,30 zł).

Z analizy[1] rozkładu wysokości świadczeń wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2023 r. wynika, że przeciętna wysokość emerytury według stanu na 31 marca 2023 r. (**średnia arytmetyczna**) wyniosła 3 311,61 zł, w przypadku mężczyzn – 4 103,07 zł, w odniesieniu do kobiet – 2 792,86 zł. Połowa świadczeniobiorców **(mediana)** otrzymywała emeryturę w wysokości do 2 892,72 zł, połowa mężczyzn pobierała emeryturę w wysokości do 3 729,46 zł, natomiast połowa kobiet – w wysokości do 2 476,81 zł.

W marcu 2023 r. 6,4% osób otrzymywało emerytury niższe niż 50% mediany (poniżej 1 446,36 zł), natomiast 21,6% - wyższe niż 150% mediany (powyżej 4 339,08 zł), podczas gdy w 2022 r. emerytury poniżej 50% mediany otrzymywało 6,1% osób, a powyżej 150% - 20,7%.

Odsetek osób otrzymujących świadczenia emerytalne z ZUS w określonej wysokości w stosunku do mediany
Percentage of people receiving retirement benefits from SII in a certain amount relative to the median

Lata Years	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne* w wysokości **poniżej** 50% mediany Percentage of persons receiving a retirement benefit in the amount of less than 50% of the median	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne* w wysokości **powyżej** 150% mediany Percentage of persons receiving a retirement benefit in the amount of over 150% of the median
2011	4,1	18,8
2012	3,7	18,1
2013	3,9	18,5
2014	4,2	19,0
2015	4,1	18,9
2016	5,9	18,0
2017	4,1**	18,3
2018	3,9	18,8
2019	4,6	18,8
2020	5,2	19,3
2021	5,6	19,9
2022	6,1	20,7
2023	6,4	21,6

* Bez dodatków pielęgnacyjnych. Without nursing supplements.
** W 2017 roku podwyższono minimalne świadczenia gwarantowane, w związku z tym zmniejszył się odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne w wysokości poniżej 50% mediany. In 2017 minimum guaranteed benefits were increased, therefore the percentage of people receiving retirement benefits in the amount below 50% median were decreased.
Źródło: dane ZUS
Source: data of SII

[1] Opracowanie Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarialnych ZUS pt. „Struktura wysokości emerytur i rent wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2023 roku".

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy**, znacząco więcej środków niż w innych województwach, przeznaczono w województwie śląskim – 3 181,3 mln zł, a najmniej w województwie opolskim – 246,4 mln zł. We wszystkich województwach wystąpił wzrost kwot przeznaczonych na renty z tytułu niezdolności do pracy od 6,2% w województwie dolnośląskim do 10,6% w województwie kujawsko-pomorskim.

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z ZUS wyniosła 2 621,97 zł (wzrost o 16,0%). Podobnie jak w przypadku emerytur, najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętnie 3 263,37 zł), natomiast najniższe w województwie województwie łódzkim (2 268,38 zł) i podkarpackim (2 271,33 zł).

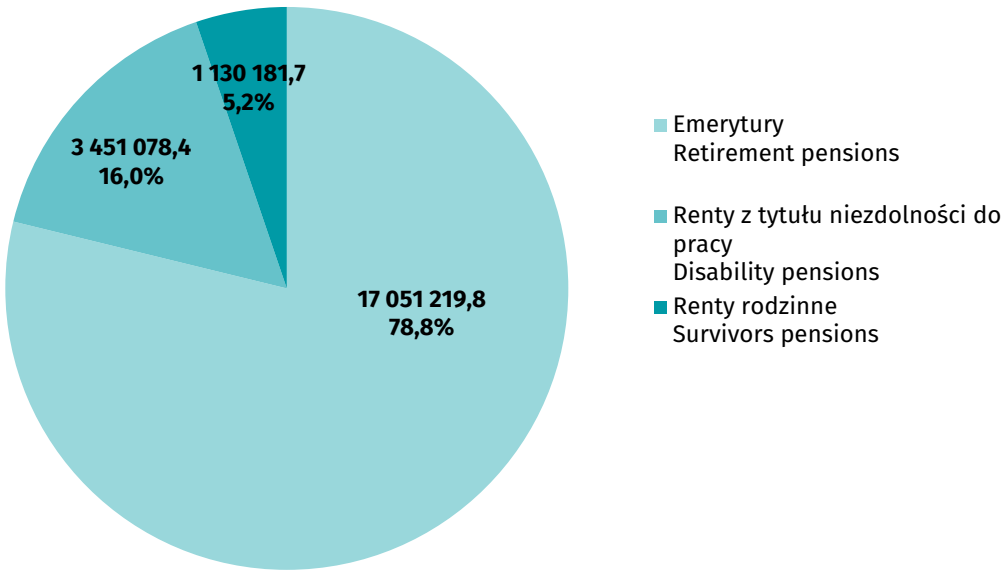
Na wypłaty **rent rodzinnych** najwięcej środków przeznaczono w województwie śląskim – 9 099,5 mln zł, a najmniej w województwie podlaskim – 768,7 mln zł. We wszystkich województwach zanotowano wzrost nakładów, od 14,9% w województwie wielkopolskim, 14,8% w województwie lubuskim, 14,7% w województwie lubelskim do 13,3% w województwie opolskim.

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z ZUS ukształtowała się na poziomie 2 949,33 zł i była wyższa o 15,7% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższe świadczenia, podobnie jak w przypadku emerytur i rent z tytułu niezdolności do pracy, wypłacono w województwie śląskim (średnio 3 581,58 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (2 555,31 zł). W porównaniu do 2022 r. wzrost przeciętnej kwoty renty rodzinnej odnotowano we wszystkich województwach i na podobnym poziomie – ok. 15-16%. Najwyższy wzrost wystąpił w województwach: świętokrzyskim (o 16,2%) i lubuskim (o 16,1%), a najniższy w województwie śląskim (o 15,2%).

2.2 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS
Amount of retirement and other pension benefits from ASIF

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z KRUS w 2023 r. wyniosła 17 051,2 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 21,6%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 3 451,1 mln zł (wzrost o 18,8%), natomiast na renty rodzinne – 1 130,2 mln zł (wzrost o 15,3%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez KRUS przedstawia wykres 5.

Wykres 5. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS w 2023 roku (w tys. zł)
Chart. 5 Amount of retirement and other pension benefits from ASIF in 2023 (in thousand PLN)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z KRUS w 2023 r. wypłacane były w województwach: mazowieckim – 2 694,9 mln zł i lubelskim – 2 168,1 mln zł. Najniższą kwotę świadczeń zanotowano w województwie lubuskim – 231,4 mln zł. We wszystkich województwach odnotowano wzrost nakładów na świadczenia emerytalne. Największy wzrost wystąpił w województwach: pomorskim i wielkopolskim (o 24,0%), niższy w województwie kujawsko-pomorskim (o 23,2%). Najniższe wzrosty zanotowano w województwach: śląskim (o 17,0%) i lubuskim (o 17,6%).

Przeciętna miesięczna emerytura z KRUS wyniosła 1 859,14 zł (wzrost o 23,3% w porównaniu z rokiem poprzednim). Najwyższe świadczenia wypłacono w województwach: lubuskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 2 022,30 zł) i śląskim (2 021,35 zł). W siedmiu województwach świadczenie to nie przekraczało przeciętnej dla kraju, najniższe było w województwie wielkopolskim (1 823,01 zł).

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy** najwięcej środków przeznaczono z KRUS w województwie małopolskim – 469,6 mln zł (wzrost o 20,5% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie opolskim – 41,6 mln zł (wzrost o 16,5%).

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z KRUS wyniosła 1 682,42 zł – wzrost o 23,7% w porównaniu do 2022 r. i jej wysokość w poszczególnych województwach była zawarta w przedziale od 1 656,63 zł (w województwie śląskim) do 1 719,29 zł (w województwie opolskim).

Na wypłaty **rent rodzinnych** z KRUS najwięcej środków przeznaczono w województwie mazowieckim – 181,5 mln zł (wzrost o 5,5% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie lubuskim – 15,0 mln zł (wzrost o 14,0%). W porównaniu do 2022 r. we wszystkich województwach zaobserwowano wzrost nakładów, największy w województwie małopolskim (o 17,6%).

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z KRUS ukształtowała się na poziomie 2 317,20 zł i wzrosła o 17,4% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższą przeciętną rentę rodzinną odnotowano w województwach: łódzkim – 2 697,16 zł i kujawsko-pomorskim – 2 606,48 zł, a najniższą w województwach: małopolskim – 2 120,68 zł i śląskim - 2 124,40 zł.

2.3 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS
Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ

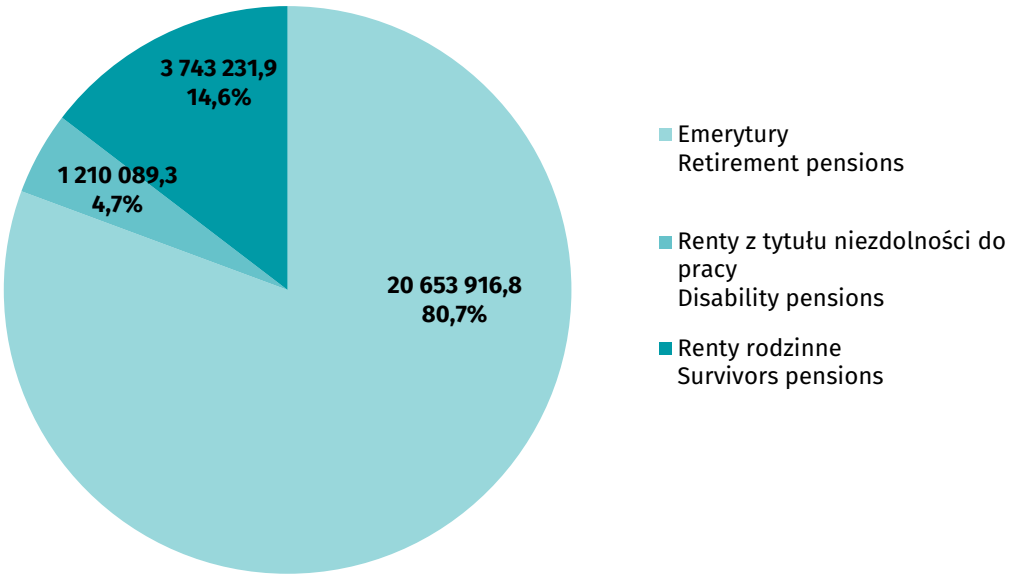
Niewielką, ale istotną i specyficzną częścią systemu emerytalno-rentowego są świadczenia wypłacane przez resorty: obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz sprawiedliwości. W 2023 r. te trzy ministerstwa wypłaciły łącznie 25 607,3 mln zł z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych (wzrost o 19,6% w porównaniu do 2022 r.). Największy udział w tych wydatkach miało MSWiA – 14 035,3 mln zł.

Największą część świadczeń wypłacanych łącznie przez MON, MSWiA i MS przeznaczono na wypłaty emerytur (20 653,9 mln zł dla 309,5 tys. emerytów). W 2023 r. zanotowano wzrost kwoty świadczeń emerytalnych o 21,1%, w porównaniu do roku poprzedniego.

Na wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy wydatkowano kwotę 1 210,1 mln zł (wzrost o 14,5%) dla 23,2 tys. osób.

Kwota wydatków na renty rodzinne wyniosła 3 743,2 mln zł (wzrost o 13,6%) dla 79,7 tys. osób.

Wykres 6. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS w 2023 roku (w tys. zł)
Chart 6. Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ in 2023 (in thousand PLN)

Wzrost wydatków na **emerytury** był najwyższy w MSWiA (o 23,3%), w MS wyniósł 19,9% a w MON – 17,9%.

Wysokość przeciętnej emerytury w resortach w 2023 r. wyniosła: 5 641,81 zł w MS (wzrost o 14,3%), 5 359,56 zł w MSWiA (wzrost o 18,0%) oraz 5 281,05 zł w MON (wzrost o 15,8%). Podobnie jak w ZUS i w KRUS, emerytury były przeciętnie najwyższymi z wypłacanych świadczeń.

Wzrost wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy** zanotowano we wszystkich resortach – największy w MSWiA o 19,8% w porównaniu do 2022 r. (z 497,6 mln zł do 596,0 mln zł), w MS o 18,2% (z 97,1 mln zł do 114,7 mln zł), w MON zanotowano wzrost wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o 8,0% (z 462,2 mln zł do 499,3 mln zł). Najwyższą przeciętną rentę z tytułu niezdolności do pracy wypłacił pion emerytalno-rentowy MON – 4 285,10 zł (wzrost o 13,9%). Wysokość tego świadczenia w MS wyniosła średnio 4 224,00 zł (wzrost o 15,6%) a w MSWiA – 3 893,56 zł (wzrost o 16,5%).

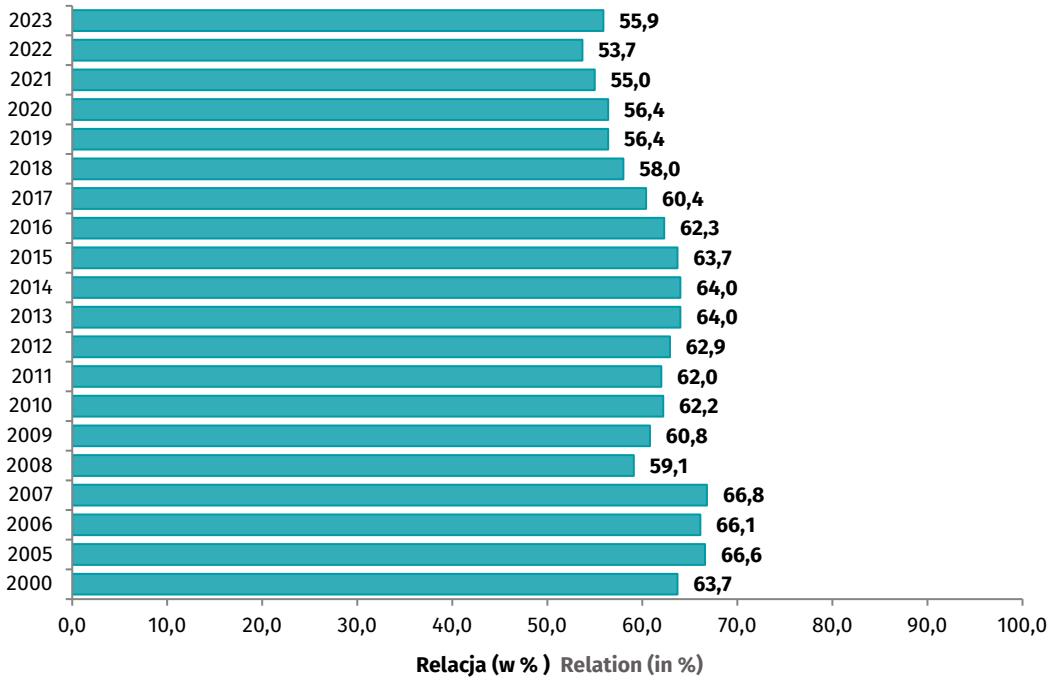
We wszystkich resortach zanotowano wzrost wydatków z tytułu **rent rodzinnych** w porównaniu do 2022 r., w MSWiA o 15,4% (z 1 428,3 mln zł do 1 648,0 mln zł), w MS o 15,0% (z 239,0 mln zł do 274,8 mln zł), a w MON o 11,9% (z 1 627,2 mln zł do 1 820,4 mln zł). Najwyższą przeciętną rentę rodzinną wypłacał MON – przeciętnie 3 962,12 zł (wzrost o 12,4%), niższą MS – 3 802,73 zł (wzrost o 15,1%), a najniższą MSWiA – 3 537,22 zł (wzrost o 16,2%).

Przeciętne wysokości wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych wypłaconych w 2023 r. przez MS (5 252,61 zł), MSWiA (4 988,74 zł) oraz MON (4 898,99 zł) były znacznie wyższe, niż świadczenia wypłacone przez ZUS i KRUS (odpowiednio: 3 270,23 zł i 1 847,27 zł).

2.4 Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2023
Changes of average monthly retirement pension in 2000-2023

Wykres 7. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto[a)] z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej[b)]

Chart 7. Relation of the average monthly gross[a)] retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy[b)]

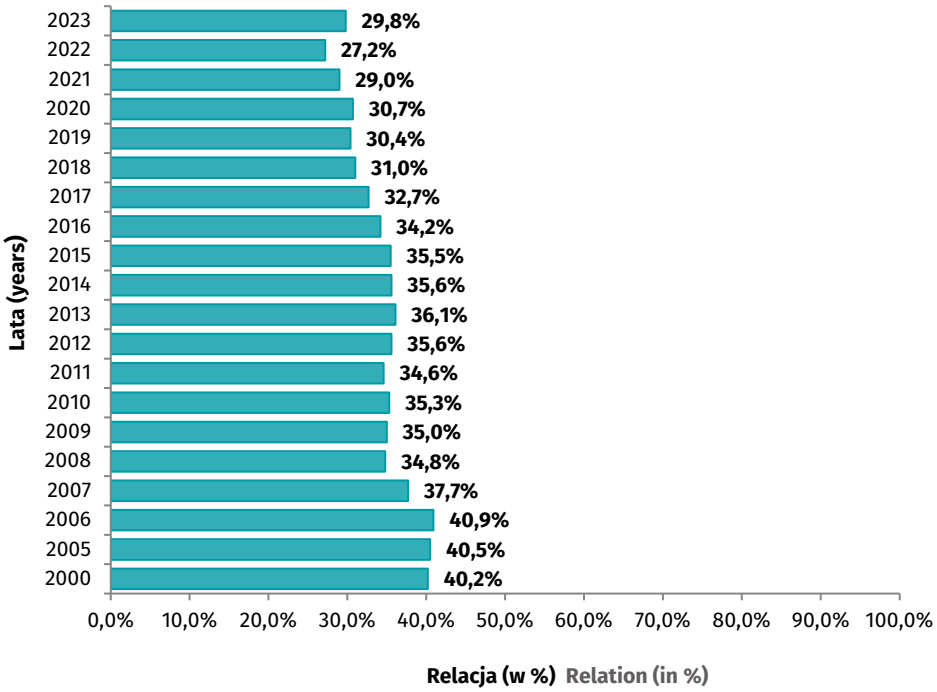

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.
a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, without contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W 2023 r. relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniosła 55,9 i wzrosła o 2,2 p. proc. w porównaniu do roku poprzedniego. Istotny spadek tej relacji z 66,8% do 59,1% wystąpił w 2008 r., a następnie obserwowano stopniowy wzrost do 2013 r. Relacja ta w 2014 r. pozostała na tym samym poziomie, a następnie stopniowo obniżała się, łącznie o 10,3 p.proc. w okresie 2014-2022.

Wykres 8. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto[a)] z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej[b)]

Chart 8. Relation of the average monthly gross[a)] retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy[b)]

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.
a) See methodological notes,point 5, p. 32. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z KRUS w okresie 2000-2006 relacja jej wartości w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej pozostawała na zbliżonym poziomie od 40,2% w 2000 r. do 40,9% w 2006 r. W latach 2007-2008 wystąpił spadek do poziomu 34,8%. Relacja na poziomie około 35% pozostała do 2011 r., po którym nastąpił jej wzrost do 36,1% w 2013 r., a następnie stopniowy spadek do poziomu 30,4% w 2019 r. W 2020 r. zanotowano nieznaczny wzrost tej relacji o 0,3 p. proc., a w latach 2021 - 2022 wystąpił ponowny spadek. W 2022 r. relacja zmniejszyła się o 1,8 p. proc. do 27,2% w porównaniu do roku poprzedniego. Był to najniższy poziom od 2000 r., jednak w 2023 roku relacja ta wzrosła o 2,5 p. proc. do poziomu 29,8% w porównaniu do roku poprzedniego.

3. Sytuacja gospodarstw domowych emerytów i rencistów[2]
Situation of retirees' and pensioners' households

3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów
Income of retirees' and pensioners' households

Średnie wysokości świadczeń wypłacanych emerytom i rencistom przekładają się na dochody, którymi dysponują ich gospodarstwa domowe. W 2023 r. w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów zanotowano przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w wysokości 2 580,38 zł (w gospodarstwach domowych emerytów – 2 615,90 zł, rencistów – 2 161,83 zł). Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę, którym dysponowały gospodarstwa domowe emerytów był o 62,4 zł niższy od przeciętnego dochodu w zbiorowości wszystkich gospodarstw domowych w Polsce (2 678,30 zł)[3].

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów, przeciętny miesięczny realny dochód rozporządzalny na 1 osobę w 2023 r. wzrósł o 4,5 % w stosunku do roku poprzedniego (w gospodarstwach emerytów – wzrost o 4,3%, w gospodarstwach rencistów – wzrost o 5,8%), natomiast w gospodarstwach domowych ogółem zanotowano realny wzrost dochodu rozporządzalnego o 2,1%.

3.2 Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów
Expenditures of retirees' and pensioners' households

W 2023 r. przeciętne miesięczne wydatki w polskich gospodarstwach domowych na 1 osobę wyniosły 1 636,29 zł i realnie spadły o 1,8% w porównaniu do 2022r. W gospodarstwach emerytów i rencistów rozpatrywanych łącznie wydatki te wyniosły 1 737,85 zł i realnie spadły o 0,2%. Wydatki gospodarstw domowych emerytów osiągnęły 1 748,14 zł na miesiąc i realnie wzrosły o 0,1% w porównaniu do 2022 r., a w gospodarstwach domowych rencistów było to 1 616,52 zł (realny spadek o 3,7%).

Analizując strukturę wydatków gospodarstw emerytów i rencistów należy pamiętać, że ich gospodarstwa domowe są mniej liczne niż średnia liczba osób dla ogółu gospodarstw domowych[4]. Nie pozostaje to bez wpływu na analizowaną powyżej średnią kwotę wydatków na osobę oraz rozkład środków finansowych wydatkowanych na poszczególne towary lub usługi.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe stanowiły 27,2% wydatków gospodarstw domowych ogółem (w 2022 r. – 26,7%). W przypadku gospodarstw emerytów i rencistów wydatki te pochłaniały 29,6% wydatków, w gospodarstwach emerytów – 29,4%, a w gospodarstwach rencistów – 31,8%. (w 2022 r. odpowiednio: 29,2%, 29,1% i 30,6%). Wyższy udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe na osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przekłada się na wyższe, w porównaniu z gospodarstwami domowymi ogółem, spożycie na osobę artykułów żywnościowych. Jest to związane ze strukturą gospodarstw domowych. W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów niewielki jest odsetek dzieci w wieku do 14 lat.

Wydatki na używki osiągnęły 2,6% w wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów i były na tym samym poziomie jak wśród ogółu gospodarstw domowych.

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów łącznie w mniejszym stopniu uwzględniały w budżetach wydatki na odzież i obuwie (2,4% wydatków), niż gospodarstwa ogółem (3,8%). Za to znacznie większym obciążeniem dla nich były wydatki związane z użytkowaniem mieszkania łącznie z nośnikami energii.

---

[2] Na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych (BDG). Dane za lata 2021-2023 w całym opracowaniu zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za lata 2021-2022 różnią się od wcześniej publikowanych.

[3] Więcej na ten temat w publikacji „Budżety gospodarstw domowych w 2023 r.

[4] Wyniki badania BGD 2023 wskazują, że w przebadanej próbie gospodarstw domowych emerytów było przeciętnie 1,71 osoby, a rencistów 1,55. Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych ogółem wynosiła 2,43 osób; źródło: „Budżety gospodarstw domowych w 2023 r." Warszawa 2024.

W gospodarstwach rencistów stanowiły one 24,6%, w gospodarstwach emerytów – 23,0%, podczas gdy w gospodarstwach domowych ogółem – 19,9% (w 2022 r. odpowiednio: 25,0%, 23,2% i 19,0%). Większy udział wydatków na eksploatację mieszkania wiąże się z mniejszą liczbą osób w lokalach zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów.

Specyfikę gospodarstw domowych emerytów i rencistów widać także wyraźnie w zakresie wydatków związanych ze zdrowiem. Obciążenie wydatkami na zdrowie, w tym na wyroby farmaceutyczne, było o 2,7 p. proc. wyższe w porównaniu z gospodarstwami ogółem (wydatki na zdrowie stanowiły 7,9% w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów i 5,2% w gospodarstwach ogółem). Ich udział był podobny jak w 2022 r. (odpowiednio: 8,3% i 5,5%).

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2023 r. znacznie mniejszy udział w wydatkach, niż średnio ogółem, stanowiły wydatki na transport oraz na rekreację i kulturę. W gospodarstwach rencistów wydatki te stanowiły odpowiednio: 4,5% i 4,6%, a emerytów 6,4% i 4,9% w porównaniu do odpowiednio: 9,0% oraz 6,2% udziału tych obu kategorii w wydatkach gospodarstw domowych ogółem.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że dary dla innych gospodarstw domowych wpływały na wzrost wydatków gospodarstw domowych emerytów i rencistów w znacznie większym stopniu niż gospodarstw domowych ogółem (2,1% wydatków). Wydatki zarówno w gospodarstwach emerytów, jak i w gospodarstwach rencistów na wspieranie innych gospodarstw domowych stanowiły przeciętnie 2,7% ogółu wydatków.

3.3 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania

Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów, podobnie jak w roku poprzednim, były słabiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania w porównaniu z wyposażeniem gospodarstw domowych ogółem. Największe różnice między wyposażeniem przeciętnego gospodarstwa domowego, a gospodarstwa domowego emerytów i rencistów, na niekorzyść tych ostatnich, widoczne były w przypadku wyposażenia w: komputer osobisty, laptop lub tablet (posiadało go 78,6% gospodarstw domowych ogółem i tylko 52,3% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), urządzenie z dostępem do Internetu (posiadało je 87,5% gospodarstw domowych ogółem i 68,6% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), drukarkę (41,0% gospodarstw domowych ogółem i 17,5% gospodarstw domowych emerytów i rencistów).

Istotne różnice występowały nie tylko w przypadku nowoczesnych urządzeń, ale również w stopniu wyposażenia w kuchenkę mikrofalową i zmywarkę do naczyń. Odsetek gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających kuchenkę mikrofalową (55,4%) oraz zmywarkę do naczyń (35,0%) był niższy niż odpowiedni odsetek gospodarstw domowych ogółem (odpowiednio: 69,9% i 56,8%).

Samochód osobowy posiadało 51,8% gospodarstw domowych emerytów i zaledwie 31,7% gospodarstw domowych rencistów wobec 73,0% gospodarstw domowych ogółem. Rower posiadało 47,3% gospodarstw domowych emerytów i 44,8% gospodarstw domowych rencistów w porównaniu do 62,7% gospodarstw domowych ogółem.

Poziom wyposażenia gospodarstw domowych emerytów i rencistów pozostał z nielicznymi wyjątkami na podobnym poziomie jak w 2022 roku. Zanotowano znaczny wzrost w wyposażenie w konsolę do gier (w przypadku gospodarstw emerytów i rencistów o 63,6%, o 71,4% w przypadku gospodarstw emerytów i o 44,4% w przypadku gospodarstw rencistów). Wzrosła liczba gospodarstw domowych emerytów wyposażonych w zmywarkę do naczyń - o 19,5% oraz o 4,9% - w kuchenkę mikrofalową, jak również liczba gospodarstw domowych rencistów wyposażonych w te dobra, odpowiednio: o 31,6% i o 2,4%.

3.4 Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów
Housing conditions retirees' and pensioners' households

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zajmowanych przez gospodarstwo domowe wynosiła w 2023. – 88,2 m^2, w przypadku gospodarstw emerytów – 78,1 m^2, a gospodarstw rencistów – 71,6 m^2. Mniejsza powierzchnia mieszkaniowa nie powodowała jednak większego zagęszczenia. Przeciętnie na 1 pokój w takim lokalu przypadała mniejsza liczba osób w gospodarstwach emerytów i rencistów niż w mieszkaniach zajmowanych przez gospodarstwa domowe ogółem (0,7 w porównaniu do 0,9), a każda z osób dysponowała większą powierzchnią mieszkaniową niż w gospodarstwach domowych ogółem. Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez 1 osobę, w przypadku gospodarstw domowych emerytów i rencistów wyniosła 39,2 m^2, w przypadku gospodarstw domowych ogółem – 30,9 m^2.

Dla określenia stanu lokali zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów nie bez znaczenia jest także ich wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne. Odpowiedzi respondentów wskazują, że emeryci i renciści łącznie w swoich mieszkaniach nieco rzadziej (różnica od 0,2 p. proc. do 1,0 p. proc.), niż przeciętne polskie gospodarstwo domowe, mogli korzystać z łazienki i spłukiwanego ustępu, ciepłej, bieżącej wody i centralnego ogrzewania. Wspomniana różnica generowana była głównie przez gospodarstwa domowe rencistów, wśród których odsetek gospodarstw wyposażonych w łazienkę (97,8%) oraz ciepłą, bieżącą wodę (98,0%) był niższy niż w gospodarstwach domowych emerytów (odpowiednio: 98,9% i 99,2%) przy wartościach przeciętnych dla gospodarstw domowych ogółem wynoszących odpowiednio: 99,0% i 99,4%. Gospodarstwa domowe emerytów deklarowały wyposażenie zajmowanych lokali na poziomie zbliżonym do przeciętnego polskiego gospodarstwa domowego.

3.5 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów
Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households

Obok opisanych powyżej miar obiektywnych warto sięgnąć do subiektywnych ocen respondentów na temat oceny sytuacji materialnej ich gospodarstw domowych 42,6% gospodarstw domowych emerytów uważało, że ich sytuacja materialna jest dobra lub raczej dobra, 50,9% uważało, że sytuacja ta jest przeciętna, a pozostałe 6,5% oceniało ją jako złą lub raczej złą (w 2022 r. odpowiednio: 38,2%, 53,9% i 7,7%). Rozkład odpowiedzi dotyczących oceny sytuacji materialnej gospodarstw emerytów umiarkowanie różnił się od ogółu polskich gospodarstw domowych. Dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało 54,0% gospodarstw domowych ogółem, przeciętną 41,1%, a złą i raczej złą 4,9% gospodarstw domowych. Jednak już odsetek gospodarstw rencistów deklarujących złą lub raczej złą sytuację materialną był aż o 13,9 p. proc. wyższy niż w przypadku gospodarstw domowych ogółem i wynosił 18,8% (w 2022 r. – 21,3%). Dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało jedynie 23,9% gospodarstw domowych rencistów (w 2022 r. – 21,2%).

3.6 Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów
The subsistence minimum and social minimum for retirees' households

Porównanie wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych oraz dochodu rozporządzalnego emeryckich gospodarstw domowych z minimum egzystencji i minimum socjalnym ustalanym przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych daje możliwość oceny przeciętnej sytuacji materialnej tych gospodarstw domowych (wykres 9).

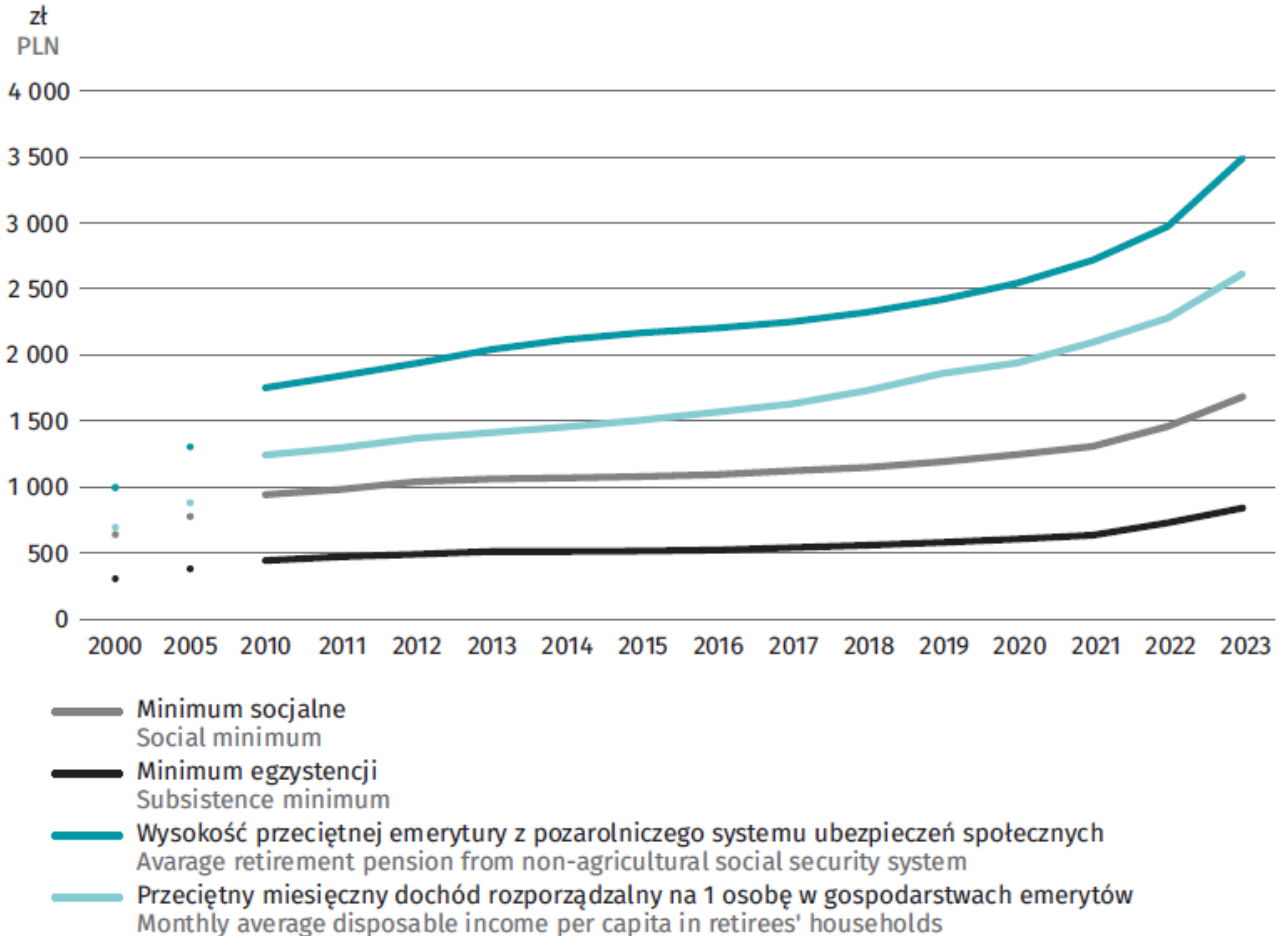
Wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury wypłacanej w 2023 r. z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wynosiła 1 859,14 zł, a z pozarolniczego systemu – 3 492,87 zł. Średnioroczne minimum socjalne dla jednoosobowego gospodarstwa emeryckiego ustalono na poziomie 1 684,39 zł, a minimum egzystencji na

854,08 zł. Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów wynoszący 2 615,90 zł był wyższy o ponad połowę od minimum socjalnego oraz ponad trzy razy wyższy od minimum egzystencji. Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w emeryckim gospodarstwie domowym (1 748,14 zł) również przewyższały w 2023 r. minimum socjalne i stanowiły ponad dwukrotność minimum egzystencji.

Od 2000 r. różnica między wysokością przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń a zarówno minimum socjalnym[5], jak i minimum egzystencji[6] systematycznie się zwiększa.

Wykres 9. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich

Chart 9. Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households

[5] Patrz pkt.7 str.34. See point 7 on page 36.
[6] Patrz pkt.8 str.34. See point 8 on page 36.

3.7 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów
Subjective opinion about health of retirees' and pensioners'

Oceniając swoją sytuację zdrowotną w badaniu EU-SILC, 28,5% rencistów i 18,8% emerytów określiło ją jako złą lub bardzo złą (w 2022 r. odpowiednio: 31,3%, 19,5%), co jest wynikiem znacznie różniącym się od opinii ogółu członków gospodarstw domowych (9,4%). 46,1% rencistów i 43,0% emerytów uważało, że ich stan zdrowia jest „taki sobie, ani dobry, ani zły". Odsetek osób deklarujących bardzo dobry lub dobry stan zdrowia wynosił wśród rencistów 25,4%, a wśród emerytów – 38,1%. Dla porównania, w przypadku gospodarstw domowych ogółem, odsetek ten wynosił 64,9%.

Uwagi metodologiczne

1. Prezentowane dane zawierające informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez:
   a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. – w przypadku emerytur – ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE);
   b) Ministerstwo Obrony Narodowej – w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej;
   c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa publicznego oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji;
   d) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.
2. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.
3. Dane o świadczeniach emerytalno-rentowych nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych oraz dodatkowych rocznych świadczeń pieniężnych dla emerytów i rencistów (tzw. trzynastki i czternastki).
4. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m. in.:
   a) pracownicy;
   b) osoby wykonujące pracę nakładczą;
   c) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
   d) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
   e) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
   f) duchowni;
   g) żołnierze zawodowi;
   h) funkcjonariusze służb bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu[7], Państwowej Straży Pożarnej;
   i) funkcjonariusze służby więziennej;
   j) rolnicy indywidualni;
   k) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. także osoby represjonowane.
5. Kwoty wypłat świadczeń emerytalno-rentowych podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenia zdrowotne.
6. W publikacji zaprezentowano informacje o świadczeniach finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. Są to: ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej, świadczenia pieniężne dla osób deportowanych, dodatki kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.

[7] Od 1.02.2018 – Służba Ochrony Państwa (Dz.U. 2024 poz. 325).

7. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
8. W publikacji wykorzystano dane otrzymane od następujących instytucji:
   a) ZUS (tab.1-5, 11-14, 19-21, 25-31, 38, 40-42, wykresy 1-3, 4, 7, 9, mapa 1);
   b) KRUS (tab.1, 6-9, 12, 15, 19, 22, 23, 27, 32-35, 39, wykresy 1-3, 5, 8, mapa 1);
   c) MON (tab.1, 10-12,16 , 19, 24, 27, 37, 41, 42, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
   d) MS (tab.1, 10-12, 17, 19, 24, 27, 37, 41, 42, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
   e) MSWiA (tab.1, 10-12, 18, 19, 24, 27, 37, 41, 42, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
   f) Dane wynikowe z badania budżetów gospodarstw domowych za 2023 rok (tab. 42-48, 50- 52, wykres 9);
   g) Europejskie Badanie Warunków Życia Ludności (EU-SILC) 2023 (tab. 49, 53);
   h) Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (tab. 42, wykres 9).

Podstawowe definicje

1. **Emerytura** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który spełnia warunki uprawniające do emerytury z ubezpieczenia społecznego tzn. osiągnął wiek emerytalny zróżnicowany w zależności od płci, zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych. Wysokość emerytury dla osób, które urodziły się przed 1949 rokiem określona jest przez staż pracy i wysokość zarobków w wybranych okresach pracy.
   Dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego lub które nie są członkami OFE i nie spełniły warunków do emerytury na dotychczasowych zasadach, wysokość emerytury jest uzależniona od wysokości kapitału zgromadzonego na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Warunki nabywania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych przez MON, MSWiA oraz MS oraz wysokość tych świadczeń uregulowane są odrębnie (ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym Dz.U. 2024, poz. 242 i Dz.U. 2024, poz. 11121).
2. **Renta z tytułu niezdolności do pracy** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz niezdolność do pracy powstała w okresach określonych przepisami, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jednakże w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy ubezpieczonemu przysługuje renta, mimo iż nie posiada wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Ponadto ubezpieczonemu przysługuje renta mimo, iż stał się niezdolny do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania określonych okresów w przypadku, gdy ma odpowiednio długi okres składkowy i nieskładkowy (kobieta 20 lat, mężczyzna 25 lat).
3. **Renta rodzinna** – świadczenie pieniężne przysługujące uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń, bądź pobierała zasiłek lub świadczenie przedemerytalne. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna.
4. **Przeciętna emerytura i renta brutto** – została obliczona jako kwota świadczeń wypłaconych w danym okresie tj. emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych wraz z kwotą emerytur okresowych podzielona przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców w tym okresie.

5. **Dochód rozporządzalny** – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.
   W skład dochodu rozporządzalnego wchodzą:
   a) **dochód z pracy najemnej** – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego (wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń),
   b) **dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie**, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami,
   c) **dochód z pracy na własny rachunek**, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu,
   d) **dochód z własności** (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (tj. przychody minus nakłady),
   e) **dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych**, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,
   f) **dochód z pozostałych świadczeń społecznych**, który obejmuje m. in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+", od II kwartału 2016 r.,rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
   g) **pozostały dochód**, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.
6. **Dochód do dyspozycji** – dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.
7. **Minimum socjalne** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków", określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum socjalne jest modelem zaspokajania potrzeb na niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i niezagrażającym biologicznemu i psycho-fizycznemu rozwojowi człowieka. Przy określaniu minimum socjalnego szczególny nacisk kładzie się na możliwość utrzymywania więzi społecznych, dlatego też „koszyk" ten obejmuje nie tylko zakup żywności, odzieży i obuwia, środki na utrzymanie mieszkania, ochronę zdrowia czy higienę, ale też wydatki umożliwiające wykonywanie pracy (transport lokalny i łączność), kształcenie i wychowanie dzieci, utrzymywanie więzi rodzinnych, kontaktów towarzyskich i minimalne uczestniczenie w kulturze.
8. **Minimum egzystencji** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków", określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Znajdują się w nim wyłącznie dobra służące zaspokajaniu potrzeb egzystencjalnych (żywność, odzież i obuwie, mieszkanie, ochrona zdrowia i higiena).
9. **Gospodarstwo domowe jednoosobowe** – osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami.
10. **Gospodarstwo domowe wieloosobowe** – zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Methodological notes

1. The presented data containing information on **retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system** refer to benefits paid by:
   a) Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from January 1, 2009 to June 30, 2014 – in case of retirement pensions – from the sources gathered in the open pension funds (OFE);
   b) the Ministry of National Defense – in regard to benefits for former professional soldiers and members of their families – from the budget of the Ministry of National Defense;
   c) the Ministry of the Interior and Administration – in regard to benefits for former functionaries of public safety and members of their families – from the budget of the Ministry of Interior and Administration;
   d) the Ministry of Justice in regard to benefits for former functionaries of penitentiary staff and members of their families – from the budget sources of the Ministry of Justice.
2. Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of state budget expenditures), and also from the sources of non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.
3. Data on retirement pay and other pension benefits do not include payments of retirement and other pensions under international agreements and an additional annual cash benefits for retirees and other pensioners.
4. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:
   a) employed persons;
   b) outworkers;
   c) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers'cooperatives;
   d) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of other agreements;
   e) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
   f) clergy;
   g) professional soldiers;
   h) the public safety functionaries, ie: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 VI 2002 the Office of State Protection), the Central Anti- Corruption Bureau, the Polish Border Guard, the Government Protection Bureau[8], the State Fire Service;
   i) penitentiary staff functionaries;
   j) farmers;
   k) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.
5. The amounts of payment of retirement and other pensions are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income tax and health insurance contributions.
6. The publication presents information on benefits financed from a separate division of the state budget expenditure 75313. These are: energy-supply allowances for combatants, supplements for combatants, cash benefits for soldiers of substitute military service, cash benefits for deported persons, compensation supplements and cash benefits for blind civil victims of warfare.
7. Due to data rounding, in some cases the sums of components may slightly differ from the "total" given.

[8] Since 1 II 2018 – the State Security Service (Journal of Laws 2024 item 325).

8. The publication uses data received from the following institutions:
   a) Social Insurance Institution (tab.1-5, 11-14, 19-21, 25-31, 38, 40-42, charts 1-3, 4, 7, 9, map 1);
   b) Agricultural Social Insurance Fund (tab.1, 6-9, 12, 15, 19, 22, 23, 27, 32-35, 39, charts 1-3, 5, 8, map 1);
   c) The Ministry of National Defense (tab.1, 10-12, 16, 19, 24, 27, 37, 41, 42, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
   d) The Ministry of Justice (tab.1, 10-12, 17, 19, 24, 27, 37, 41, 42, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
   e) The Ministry of the Interior (table 1, 10-12, 18, 19, 24, 27, 37, 41, 42, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
   f) Results from the Household Budget Survey for 2023 (Table 42-48, 50-52, chart 9);
   g) European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) 2023 (tables 49, 53);
   h) Institute of Labor and Social Affairs (Table 42, chart 9).

Basic definitions

1. **Retirement pension –** a monetary benefit for the insured who fulfills conditions giving right to the retirement pension from the social security, that is: attained retirement age – depending on the sex, employment in specific conditions or for special function, including contribution and non-contributory periods. The basic retirement pension for persons, who were born before the year 1949, is defined by a job seniority and wages in the chosen work periods. For persons who were born after 31 st of December 1948, and who joined the open pension fund, orwho are not the members of OPF and who did not fulfill requirements needed to get retirement pansion on the previous rules, basic retirement pansion depends on the capital, which was collected on individual insurance account. The conditions to acquire privileges to get retirement and other pension benefits paid by MND, MIA and MJ and the amount of those benefits are defined separetely (pension provision acts, Journal of Laws 2024, item 242 and 2024, item 1121).

2. **Disability Pension –** a monetary benefit to an insured person who is unable to work, has a required contributory and non-contributory periods and incapacity for work has arisen in the periods specified by law but no later than 18 months after the cessation of those periods. However, if the incapacity for work was incurred as a result of an accident on the way to work or back work, the insured person is entitled to a disability pension even though he or she does not have the required contributory and non-contributory period. In addition, the insured person is entitled to a pension although he or she has become unable to work 18 months after the cessation of certain periods, if person has a sufficiently long contributory and non-contributory period (20 year old female, 25 year old male).

3. **Survivors pension –** a monetary benefit to the insured members of a family of a person who at the moment of death had the right to retirement or disability pension or who fulfilled conditions to receive one of these benefits and also received a pre-retirement benefit or a pre-retirement allowance. All the insured members of family are entitled to one combined survivors pension.

4. **Average gross retirement and other pension –** the ratio of paid out benefits (i.e., retirement pansions, disability pensions, survivors pensions) during a given period to the number of beneficiaries of such payments in the given period.

5. **Available income** – includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services free of charge), excluding pre-payments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

   Available income comprises:

a) **income from hired work –** obtained in all workplaces by the given household member (wages and salaries, payments not included in wages and salaries),
b) **income from a private farm in agriculture**, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it,
c) **income from self-employment**, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practicing a learned profession,
d) **income from property** (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in cooperatives) and income from rental of real estate not connected with the conducted economic activity (i.e. revenues minus investments),
e) **income from social security benefits**, which includes retirement pensions, other pensions, allowances (of which sickness allowances – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off accident compensations as well as since 2005, structural pensions for farmers,
f) **income from other social benefits**, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits, family benefits, child-raising benefit "Family 500+", social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts),
g) **other income**, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of change and lotteries.

6. **Disposable income –** available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

7. **Social minimum –** the amount determined each year by the Institute of Labor and Social Studieson the basis of a normative model of satisfying low-consumption and consumption needs in the form of "baskets", quantitatively and qualitatively for individual needs groups. Social minimum is a model of meeting the needs at low level but still sufficient to meet the basic needs of life and not to harm the biological and psycho-physical development of man. In determining social minimum, special emphasis is placed on the ability to maintain social ties, so this "basket" includes not only the purchase of food, clothing and footwear, housing, health and hygiene, but also labor costs (local and communication, child education and upbringing, family ties, social contacts and minimal participation in culture.

8. **Subsistence minimum –** the amount determined each year by the Institute of Labor and Social Affairs on the basis of a normative model of meeting the needs of low-consumption and low-consumption consumption forms of "baskets", quantitatively and qualitatively for each group of needs. The subsistence level determines the level of satisfying needs, below which there is a biological threat to life and the development of psychophysical human. There are only good to meet the existential needs (food, clothing and footwear, housing, health and hygiene).

9. **A one-person household –** an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons.

10. **A multi-person household** – a group of people living together and maintaining themselves jointly. Households representing the basis socio-economic groups of the population were established on the basis of the exclusive or main (predominate) source of maintenance.

TABLICE WYNIKOWE
TABLES

CZĘŚĆ I ŚWIADCZENIOBIORCY PART I. BENEFICIARIES

TABL. 1. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie Specification	**2005**	2004=100	**2010**	2009=100	**2015**	2014=100	**2020**	2019=100	**2022**	2021=100	**2023**	2022=100
	w tys. in thousands	w % in %	w tys. in thousands	w % in %	w tys. in thousands	w % in %	w tys. in thousands	w % in %	w tys. in thousands	w % in %	w tys. in thousands	w % in %
POLSKA POLAND	**9 168,6**	**99,5**	**9 243,4**	**99,0**	**8 879,6**	**100,1**	**9 320,2**	**100,5**	**9 255,8**	**99,7**	**9 318,2**	**100,7**
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych Non-agricultural social security system	**7 524,0**	**100,3**	**7 868,8**	**99,5**	**7 676,5**	**100,2**	**8 236,8**	**101,0**	**8 261,3**	**100,2**	**8 342,4**	**101,0**
w tym: of which:												
ZUS[a)] SII[a)]	7 184,2	100,1	7 491,4	99,4	7 273,8	100,3	7 835,3	101,1	7 858,2	100,2	7 930,0	100,9
MON MND	153,3	104,5	160,5	100,4	164,9	99,2	158,9	99,0	156,3	99,3	157,5	100,8
MSWiA MIA	162,5	100,7	188,5	102,2	205,8	100,4	208,5	101,1	211,5	100,5	218,1	103,1
MS MJ	24,0	102,6	28,4	103,2	32,0	100,6	34,1	93,4	35,3	101,9	36,7	103,9
KRUS ASIF	**1 644,6**	**96,3**	**1 374,7**	**96,4**	**1 203,2**	**99,3**	**1 083,4**	**96,7**	**994,5**	**95,9**	**975,9**	**98,1**

a) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

a) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries.

TABL. 2. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW[a] W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS[a] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners total		W tym emeryci Of which retirees	
	w osobach in persons	2022 = 100	w osobach in persons	2022 = 100
POLSKA [b)c)] POLAND [b)c)]	**7 930 027**	**100,9**	**6 192 593**	**102,1**
Województwa razem[b)] Voivodships total[b)]	**7 929 950**	**100,9**	**6 192 593**	**102,1**
Dolnośląskie	642 456	100,4	512 364	101,6
Kujawsko-pomorskie	419 905	101,1	316 249	102,4
Lubelskie	397 616	101,7	312 098	103,2
Lubuskie	214 534	100,8	167 211	102,1
Łódzkie	548 661	100,8	443 178	101,7
Małopolskie	663 354	101,0	515 932	102,2
Mazowieckie	1 054 746	101,3	862 450	102,3
Opolskie	189 460	100,4	150 983	101,4
Podkarpackie	410 505	101,3	315 737	102,6
Podlaskie	203 165	102,3	166 097	103,6
Pomorskie	454 341	101,0	354 818	102,2
Śląskie	1 138 333	99,9	845 376	100,9
Świętokrzyskie	256 465	100,9	201 379	102,2
Warmińsko-mazurskie	276 739	101,5	215 984	103,1
Wielkopolskie	697 175	101,2	524 577	102,6
Zachodniopomorskie	362 495	100,7	288 162	101,9

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS, MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits.
c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 3. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW[a] W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS[a] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions		Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
	w osobach in persons	2022 = 100	w osobach in persons	2022= 100
POLSKA [b)c)] POLAND [b)c)]	**553 007**	**93,1**	**1 184 427**	**98,8**
Województwa razem[b)] Voivodships total [b)]	**552 930**	**93,1**	**1 184 427**	**98,8**
Dolnośląskie	39 144	91,6	90 949	98,1
Kujawsko-pomorskie	38 530	95,3	65 126	98,8
Lubelskie	33 356	93,2	52 161	98,9
Lubuskie	18 482	92,4	28 842	98,9
Łódzkie	31 949	93,0	73 534	98,8
Małopolskie	46 684	92,8	100 738	98,7
Mazowieckie	58 163	93,2	134 133	99,0
Opolskie	7 913	91,9	30 564	98,1
Podkarpackie	33 033	93,9	61 735	99,3
Podlaskie	12 993	93,4	24 075	98,4
Pomorskie	29 889	94,0	69 634	98,6
Śląskie	81 238	93,5	211 719	98,9
Świętokrzyskie	15 462	91,9	39 624	98,5
Warmińsko-mazurskie	21 320	91,8	39 436	98,7
Wielkopolskie	61 359	93,0	111 239	99,3
Zachodniopomorskie	23 414	92,0	50 919	98,6

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit. c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.4. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW[a] (W TYS.)

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS[a] (IN THOUSANDS)

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners total	W tym emeryci Of which retirees
POLSKA [b)c)] **2023**	**7 930,0**	**6 192,6**
POLAND [b)c)] 2022	7 858,2	6 065,5
Makroregion Centralny	**805,1**	**644,6**
Łódzkie	548,7	443,2
Świętokrzyskie	256,5	201,4
Makroregion Południowy	**1 801,7**	**1 361,3**
Małopolskie	663,4	515,9
Śląskie	1 138,3	845,4
Makroregion Wschodni	**1 011,3**	**793,9**
Lubelskie	397,6	312,1
Podkarpackie	410,5	315,7
Podlaskie	203,2	166,1
Makroregion Północno-zachodni	**1 274,2**	**980,0**
Lubuskie	214,5	167,2
Wielkopolskie	697,2	524,6
Zachodniopomorskie	362,5	288,2
Makroregion Południowo-zachodni	**831,9**	**663,3**
Dolnośląskie	642,5	512,4
Opolskie	189,5	151,0
Makroregion Północny	**1 151,0**	**887,1**
Kujawsko-pomorskie	419,9	316,2
Pomorskie	454,3	354,8
Warmińsko-mazurskie	276,7	216,0
Makroregion Województwo Mazowieckie	**1 054,7**	**862,5**
Mazowieckie	1 054,7	862,5

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits.
c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 5. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW[a)]

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS[a)]

Wyszczególnienie Specification		Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners total	W tym emeryci Of which retirees	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions	Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions
		W tys. osób In thousand of persons			
POLSKA [b)c)]	**2023**	**7 930,0**	**6 192,6**	**553,0**	**1 184,4**
POLAND [b)c)]	2022	7 858,2	6 065,5	593,9	1 198,8
Makroregion Centralny		805,1	644,6	47,4	113,2
Makroregion Południowy		1 801,7	1 361,3	127,9	312,5
Makroregion Wschodni		1 011,3	793,9	79,4	138,0
Makroregion Północno-zachodni		1 274,2	980,0	103,3	191,0
Makroregion Południowo-zachodni		831,9	663,3	47,1	121,5
Makroregion Północny		1 151,0	887,1	89,7	174,2
Makroregion Województwo Mazowieckie		1 054,7	862,5	58,2	134,1
		2022 = 100			
POLSKA [b)c)]	**2023**	**100,9**	**102,1**	**93,1**	**98,8**
POLAND [b)c)]					
Makroregion Centralny		100,8	101,9	92,6	98,7
Makroregion Południowy		100,3	101,4	93,2	98,8
Makroregion Wschodni		101,7	103,0	93,5	99,0
Makroregion Północno-zachodni		101,0	102,3	92,7	99,0
Makroregion Południowo-zachodni		100,4	101,6	91,7	98,1
Makroregion Północny		101,2	102,5	94,0	98,7
Makroregion Województwo Mazowieckie		101,3	102,3	93,2	99,0

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS, MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits.
c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 6. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners total		W tym emeryci Of which retirees	
	w osobach in persons	2022 = 100	w osobach in persons	2022 = 100
POLSKA [a)b)] POLAND [a)b)]	**975 882**[a)b)]	**98,1**	**764 298**[a)b)]	**98.6**
Dolnośląskie	36 462	98,1	28 926	99,1
Kujawsko-pomorskie	66 505	98,7	51 965	99,2
Lubelskie	123 964	97,5	97 045	97,9
Lubuskie	12 792	96,7	9 535	97,3
Łódzkie	82 475	97,6	69 398	98,0
Małopolskie	85 287	99,0	58 079	99,6
Mazowieckie	150 398	98,4	122 365	98,8
Opolskie	19 349	97,2	16 657	97,6
Podkarpackie	55 437	97,2	41 680	97,3
Podlaskie	69 326	98,0	55 588	97,9
Pomorskie	32 089	98,7	24 085	100,0
Śląskie	27 315	97,0	21 889	97,2
Świętokrzyskie	52 811	97,7	42 147	98,1
Warmińsko-mazurskie	35 626	98,0	27 245	99,0
Wielkopolskie	104 743	99,2	80 769	100,1
Zachodniopomorskie	20 847	98,0	16 469	99,2

a) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ. b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON, MS, MSWiA.

a) Including persons receiving GBRZ benefit.b) Including beneficiaries from the MND, the MJ, the MIA.

TABL. 7. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions		Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
	w osobach in persons	2022 = 100	w osobach in persons	2022 = 100
POLSKA **2023** POLAND	**170 939**	**96,0**	**40 645**	**98,2**
Dolnośląskie	6 082	94,0	1 454	96,7
Kujawsko-pomorskie	12 190	96,5	2 350	98,1
Lubelskie	21 944	95,6	4 975	98,2
Lubuskie	2 719	94,6	538	97,1
Łódzkie	10 095	95,3	2 982	96,8
Małopolskie	23 454	97,4	3 754	100,5
Mazowieckie	21 284	96,1	6 749	98,3
Opolskie	2 015	94,8	677	96,6
Podkarpackie	11 497	96,6	2 260	98,9
Podlaskie	10 861	98,3	2 877	97,5
Pomorskie	6 500	94,3	1 504	98,2
Śląskie	4 438	96,2	988	97,3
Świętokrzyskie	8 371	95,5	2 293	98,9
Warmińsko-mazurskie	6 553	94,2	1 828	97,6
Wielkopolskie	19 387	95,9	4 587	98,8
Zachodniopomorskie	3 549	93,2	829	94,9

TABL.8. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW (W TYS. OSÓB)

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS (IN THOUSANDS)

Wyszczególnienie Specification		Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners total	W tym emeryci Of which retirees
POLSKA	**2023**	**975 882**[a)b)]	**764 298**[a)b)]
POLAND	2022	994 511[a)b)]	775 046[a)b)]
Makroregion Centralny		**135,3**	**111,5**
Łódzkie		82,5	69,4
Świętokrzyskie		52,8	42,1
Makroregion Południowy		**112,6**	**80,0**
Małopolskie		85,3	58,1
Śląskie		27,3	21,9
Makroregion Wschodni		**248,7**	**194,3**
Lubelskie		124,0	97,0
Podkarpackie		55,4	41,7
Podlaskie		69,3	55,6
Makroregion Północno-zachodni		**138,4**	**106,8**
Lubuskie		12,8	9,5
Wielkopolskie		104,7	80,8
Zachodniopomorskie		20,8	16,5
Makroregion Południowo-zachodni		**55,8**	**45,6**
Dolnośląskie		36,5	28,9
Opolskie		19,3	16,7
Makroregion Północny		**134,2**	**103,3**
Kujawsko-pomorskie		66,5	52,0
Pomorskie		32,1	24,1
Warmińsko-mazurskie		35,6	27,2
Makroregion Województwo Mazowieckie		**150,4**	**122,4**
Mazowieckie		150,4	122,4

a) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ. b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON, MS, MSWiA.

a) Including persons receiving GBRZ benefit.b) Including beneficiaries from the MND, the MJ, the MIA.

TABL.9. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS

Wyszczególnienie Specification		Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners total	W tym emeryci Of which retirees	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions	Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions
W tys. osób In thousand of persons					
POLSKA	**2023**	**975,9**[a)b)]	**764,3**[a)b)]	**170,9**	**40,6**
POLAND	2022	994,5[a)b)]	775,0[a)b)]	178,1	41,4
Makroregion Centralny		135,3	111,5	18,5	5,3
Makroregion Południowy		112,6	80,0	27,9	4,7
Makroregion Wschodni		248,7	194,3	44,3	10,1
Makroregion Północno-zachodni		138,4	106,8	25,7	6,0
Makroregion Południowo-zachodni		55,8	45,6	8,1	2,1
Makroregion Północny		134,2	103,3	25,2	5,7
Maroregion Województwo Mazowieckie		150,4	122,4	21,3	6,7
2022 = 100					
POLSKA	**2023**	**98,1**	**98,6**	**96,0**	**98,2**
POLAND					
Makroregion Centralny		97,6	98,0	95,4	97,7
Makroregion Południowy		98,6	98,9	97,2	99,8
Makroregion Wschodni		97,6	97,8	96,5	98,1
Makroregion Północno-zachodni		98,8	99,7	95,4	98,0
Makroregion Południowo-zachodni		97,8	98,5	94,2	96,6
Makroregion Północny		98,5	99,4	95,3	98,0
Maroregion Województwo Mazowieckie		98,4	98,8	96,1	98,3

a) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ. b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON, MS, MSWiA.

a) Including persons receiving GBRZ benefit.b) Including beneficiaries from the MND, the MJ, the MIA.

TABL.10. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION

Wyszczególnienie Specification		Resorty ogółem Ministries total	MON MND	MS [a] MJ [a]	MSWiA [b] MIA [b]
		W osobach In persons			
Emeryci i renciści ogółem.....	**2023**	**412 337**	**157 486**	**36 707**	**218 144**
Retirees and pensioners total.....	2022	403 111	156 258	35 326	211 527
w tym emeryci.....		309 476	109 489	28 420	171 567
of which retirees					
Renty z tytułu niezdolności do pracy.....		23 158	9 710	2 264	11 184
Disability pensions					
Renty rodzinne.....		79 703	38 287	6 023	35 393
Survivors pensions					
		2022 = 100			
Emeryci i rencisci ogółem.....		102,3	100,8	103,9	103,1
Retirees and pensioners total					
w tym emeryci.....		103,3	101,8	104,9	104,1
of which retirees					
Renty z tytułu niezdolności do pracy.....		98,1	94,9	102,2	100,4
Disability pensions					
Renty rodzinne.....		99,6	99,5	100,0	99,6
Survivors pensions					

a) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia po funkcjonariuszach, których śmierć nastąpiła w związku z podjęciem czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia b) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywały 102 osoby, a kwota wypłat w 2023 r. wyniosła 2 389 571 zł.

a) Including persons receiving benefits after officers whose death occurred in connection with taking action to save human life or health or property b) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pensions, to 102 persons; amount of payments in 2023 was 2 389 571 PLN.

TABL. 11. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW[a] W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION[a] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem w tys. Retirees and pensioners in thousands
Emeryci razem[b]	**6 502,1**
Total retirees[b]	
w tym z ZUS	6 192,6
of which paid of SII	
W tym :	
Okresowe emerytury kapitałowe	501,8
Annuity retirement pensions	
pracownicy kolejowi[c]	54,4
railway employees[c]	
górnicy	185,4
miners	
nauczyciele[c]	194,2
teachers[c]	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą[c]	42,1
self-employed persons[c]	
kombatanci	0,1
combatants	
Renciści z tytułu niezdolności do pracy razem[b)d]	**576,2**
Pensioners receiving disability pensions[b)d]	
w tym z ZUS	553,0
of which paid of SII	
pracownicy kolejowi[c]	6,6
railway employees[c]	
górnicy[c]	16,5
miners[c]	
nauczyciele[c]	24,6
teachers[c]	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą[c]	19,4
self-employed persons[c]	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane	17,5
war and military invalids, repression victims	
Osoby otrzymujące renty rodzinne razem[b)d]	**1 264,1**
Persons receiving survivors pensions total[bd]	
w tym z ZUS	1 184,4
of which paid of SII	
pracownicy kolejowi[c]	45,2
railway employees[c]	
górnicy[c]	84,2
miners[c]	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą[c]	25,2
self-employed persons[c]	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane	12,0
war and military invalids, repression victims	

a) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo do świadczenia rolnego, bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. b) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSWiA. c) Dotyczy świadczeń przyznanych w ramach „starego" systemu. d) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetów tych instytucji.

a) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits. b) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. c) Concerns benefits under the old scheme. d) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA as well as the MJ with retirement pensions financed from budgets of these entities.

TABL. 12. EMERYCI I RENCIŚCI JAKO ODSETEK POPULACJI MIESZKAŃCÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2000 I 2023 ROKU

RETIREES AND PENSIONERS BY VOIVODSHIPS IN 2000 AND 2023 (IN PERSONS AND AS PERCENT OF TOTAL POPULATION)

Wyszczególnienie Specification	2000		2023	
	emeryci i renciści retirees and pensioners	% populacji mieszkańców % of total population	emeryci i renciści retirees and pensioners	% populacji mieszkańców % of total population
POLSKA[a] POLAND[a]	**9 412 432**	**24,4**	**9 318 246**	**24,7**
Dolnośląskie	694 938	23,4	678 918	23,5
Kujawsko-pomorskie	476 282	22,7	486 410	24,3
Lubelskie	601 868	27,0	521 580	25,8
Lubuskie	239 366	23,4	227 326	23,3
Łódzkie	689 494	26,1	631 136	26,6
Małopolskie	816 317	25,2	748 641	21,8
Mazowieckie	1 181 427	23,3	1 205 144	21,9
Opolskie	217 972	20,1	208 809	22,2
Podkarpackie	510 864	24,0	465 942	22,4
Podlaskie	291 395	23,9	272 491	23,9
Pomorskie	443 421	20,2	486 430	20,6
Śląskie	1 140 231	23,5	1 165 648	26,9
Świętokrzyskie	336 268	25,4	309 276	26,4
Warmińsko-mazurskie	306 595	20,9	312 365	22,9
Wielkopolskie	797 799	23,7	801 918	23,0
Zachodniopomorskie	357 210	20,6	383 342	23,4

a) Łącznie z emerytami i rencistami, którzy otrzymują świadczenia MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Including retirees and pensioners receiving benefits from the MND, the MI as well as the MJ, not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.13. STRUKTURA ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO EMERYTURY (W LATACH)

STRUCTURE AND AVERAGE AGE OF PEOPLE WHO ARE GRANTED RETIREMENT PENSIONS (IN YEARS)

LATA/WIEK YEARS/AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	ŚREDNI WIEK (W LATACH) AVERAGE AGE (IN YEARS)		
2023	**62,6**	**65,0**	**60,7**
2022	62,5	64,9	60,6
2021	62,4	64,8	60,6
2020	62,3	64,8	60,6
2019	62,1	64,6	60,7
2018	62,1	64,4	60,7
2017	62,3	64,6	61,0
2016	61,9	63,3	61,0
2015	61,6	62,8	60,7
2014	60,4	61,0	59,8
2013	59,5	59,7	59,3
2012	59,9	60,2	59,5
2011	59,8	60,1	59,5
2010	59,6	60,2	59,0
	W ODSETKACH IN PERCENTAGE		
OGÓŁEM ..... 2023 TOTAL	**100,0**	**100,0**	**100,0**
49 lat i mniej ..... and less	0,2	0,5	0,0
50-54.....	0,3	0,7	0,0
55-59.....	0,1	0,3	0,0
60-64.....	52,9	0,1	95,8
65 lat i więcej..... and more	46,5	98,4	4,2

Emerytury przyznane według tzw. starych i nowych zasad.

Retirement pensions granted under the so-called old rules and new rules

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Source: data of the The Social Insurance Institution

TABL.14. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH[a] WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION[a] BY SEX AND AGE

As of 31st December

WIEK AGE		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
		EMERYCI RETIREES		
OGÓŁEM	**2023**	**6 260 889**	**2 486 923**	**3 773 966**
TOTAL	2022	6 121 277	2 420 616	3 700 661
54 lata i mniej and less		23 708	23 700	8
55-59		30 075	29 865	210
60-64		913 474	44 425	869 049
65-69		1 941 586	864 531	1 077 055
70-74		1 626 494	738 957	887 537
75-79		891 651	409 581	482 070
80 lat i więcej and more		833 901	375 864	458 037
		RENCIŚCI PENSIONERS		
OGÓŁEM	**2023**	**530 854**	**351 303**	**179 551**
TOTAL	2022	576 472	383 571	192 901
29 lat i mniej and less		2 385	1 621	764
30-39		17 682	11 075	6 607
40-49		72 174	41 497	30 677
50-54		68 623	38 179	30 444
55-59		111 308	61 782	49 526
60-64		126 988	117 332	9 656
65 lat i więcej and more		131 694	79 817	51 877

TABL.15. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ KASĘ ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY SEX AND AGE[a)]

As of 31st December

WIEK AGE		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
EMERYCI [a) b)] RETIREES				
OGÓŁEM	**2023**	**763 855**	**245 993**	**517 862**
TOTAL	2022	767 419	240 251	527 168
55-59		—	—	—
60-64		86 348	—	86 348
65-69		180 906	85 174	95 732
70-74		158 259	67 192	91 067
75-79		119 698	40 306	79 392
80 lat i więcej and more		218 644	53 321	165 323
RENCIŚCI PENSIONERS				
OGÓŁEM	**2023**	**167 733**	**86 713**	**81 020**
TOTAL	2022	175 541	91 437	84 104
29 lat i mniej and less		231	181	50
30-39		2 551	1 502	1 049
40-49		13 763	6 838	6 925
50-54		17 836	8 294	9 542
55-59		33 413	15 558	17 855
60-64		43 637	31 378	12 259
65 lat i więcej and more		56 302	22 962	33 340

a) Bez świadczeniobiorców MON, MSWiA i MS. b) Łącznie z rodzicielskimi świadczeniami uzupełniającymi.

a) Not included beneficiaries from the MND, the MIA and the MJ. b) including persons receiving parental supplementary benefits.

TABL.16. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY[a] I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETIREMENT[a] AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE BY SEX AND AGE

As of 31st December

WIEK AGE		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
		EMERYCI RETIREES		
OGÓŁEM	**2023**	**113 813**	**113 376**	**437**
TOTAL	2022	111 813	111 468	345
39 lat i mniej and less		2 864	2 832	32
40-44		5 752	5 644	108
45-49		8 490	8 420	70
50-54		13 805	13 740	65
55-59		13 799	13 728	71
60-64		14 274	14 213	61
65-69		16 376	16 364	12
70-74		16 598	16 591	7
75-79		11 967	11 962	5
80 lat i więcej and more		9 888	9 882	6
		RENCIŚCI PENSIONERS		
OGÓŁEM	**2023**	**9 556**	**9 492**	**64**
TOTAL	2022	9 995	9 942	53
29 lat i mniej and less		36	32	4
30-39		302	288	14
40-49		643	608	35
50-54		505	501	4
55-59		642	637	5
60-64		831	829	2
65 lat i więcej and more		6 597	6 597	—

a) Liczba obejmuje także świadczeniobiorców mających ustalone świadczenie emerytalne, ale nie pobierających go ze względu na pobieranie uposażenia 12-miesięcznego.

a) The number also consists of beneficiaries, who have retirement pension fixed, but who do not collect it due to taking 12 months salary.

TABL.17. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE MINISTRY OF JUSTICE BY SEX AND AGE

As of 31st December

WIEK AGE		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
		EMERYCI RETIREES		
OGÓŁEM	**2023**	**28 890**	**24 674**	**4 216**
TOTAL	2022	27 222	23 242	3 980
39 lat i mniej years and less		327	312	15
40-45		1 846	1 717	129
46-50		3 190	2 853	337
51-55		3 991	3 476	515
56-60		4 675	4 181	494
61-65		4 436	3 798	638
66-70		3 652	3 021	631
71-75		2 973	2 332	641
powyżej75 lat and more		3 800	2 984	816
		RENCIŚCI PENSIONERS		
OGÓŁEM	**2023**	**2 287**	**1 847**	**440**
TOTAL	2022	2 230	1 804	426
29 lat i mniej 29 and less		6	6	—
30-35		21	19	2
36-40		81	70	11
41-45		167	137	30
46-50		221	177	44
51-55		238	201	37
56-60		274	242	32

TABL.18. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETERIMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION BY SEX AND AGE

As of 31st December

WIEK AGE		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
		EMERYCI RETIREES		
OGÓŁEM	**2023**	**173 200**	**153 844**	**19 356**
TOTAL	2022	165 243	147 064	18 179
39 lat i mniej and less		1217	1094	123
40-44		5 793	5 011	782
45-49		15 072	13 533	1 539
50-54		26 593	24 536	2 057
55-59		29 663	27 634	2 029
60-64		27 214	24 565	2 649
65-69		23 907	20 460	3 447
70-74		19 406	16 405	3 001
75-79		13 339	11 759	1 580
80 lat i więcej and more		10 996	8 847	2 149
		RENCIŚCI PENSIONERS		
OGÓŁEM	**2023**	**11 228**	**9 630**	**1 598**
TOTAL	2022	11 141	9 604	1 537
29 lat i mniej and less		16	14	2
30-39		263	232	31
40-49		1 149	1 003	146
50-54		1 141	1 055	86
55-59		1 399	1 331	68
60-64		1 675	1 540	135
65 lat i więcej and more		5 585	4 455	1 130

CZĘŚĆ II. EMERYTURY, RENTY I ŚWIADCZENIA POZAUBEZPIECZENIOWE
PART II. RETIREMENT AND OTHER PENSIONS, NON-INSURANCE BENEFITS

TABL. 19. EMERYTURY I RENTY BRUTTO[a] WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH

GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSIONS BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie Specification	**2005**	2004=100	**2010**	2009=100	**2015**	2014=100	**2020**	2019=100	**2022**	2021=100	**2023**	2022=100
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
POLSKA	**120 666**	**102,2**	**170 879**	**105,5**	**205 804**	**103,1**	**260 558**	**106,3**	**302 391**	**109,1**	**358 436**	**118,5**
POLAND												
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych	**105 704**	**102,9**	**155 131**	**106,0**	**188 773**	**103,2**	**242 664**	**106,6**	**284 484**	**109,6**	**336 803**	**118,4**
Non-agricultural social security system												
w tym: of which:												
ZUS[b]	97 179,9[c]	102,9	142 840,8	105,9	172 908,8	103,3	224 775,6	106,7	263 081,4	109,4	311 195,7	118,3
SII[b]												
MON	4 006,1[c]	102,3	5 288,0	106,0	6 389,8	100,9	7 090,9	100,9	7 972,6	107,3	9 258,3	116,1
MND												
MSWiA	3 919,2[c]	102,7	6 047,5	107,0	8 157,3	102,6	9 165,7	106,9	11 488,9	115,5	14 035,3	122,2
MIA												
MS	598,6	103,3	954,8	111,0	1 316,8	102,6	1 631,5	107,1	1 941,0	110,2	2 313,7	119,2
MJ												
KRUS	**14 962**	**97,7**	**15 748**	**101,0**	**17 031**	**102,3**	**17 894**	**103,0**	**17 907**	**100,8**	**21 633**	**120,8**
ASIF												

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt.5, str. 31. b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa. c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

a) See methodological notes, point 5, p.34 b) Including accident pensions financed from SIF, paid from the MND ,the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions paid from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries. c) Including one-off payment for persons receiving retirement and other pensions in the amount not higher than the lowest retirement or other pension.

TABL. 20. EMERYTURY I RENTY BRUTTO[a] Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emerytury i renty ogółem Retirement and other pensions total		W tym emerytury Of which retirement pensions	
	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100
POLSKA [b)c)d)] POLAND [b)c)d)]	**311 195 707,3**	**118,3**	**251 877 006,3**	**119,8**
Województwa razem [e)] Voivodships total [e)]	**311 194 239,3**	**118,3**	**251 877 006,3**	**119,8**
Dolnośląskie	25 687 328,8	117,9	21 059 660,3	119,4
Kujawsko-pomorskie	15 373 658,9	118,8	12 168 774,6	120,4
Lubelskie	14 185 969,8	119,3	11 529 483,2	121,0
Lubuskie	7 945 043,3	118,9	6 416 596,1	120,6
Łódzkie	20 218 023,9	118,2	16 928 647,4	119,4
Małopolskie	25 523 781,3	118,3	20 519 881,5	119,9
Mazowieckie	43 493 074,4	119,1	37 034 258,3	120,3
Opolskie	7 351 775,5	117,9	6 050 195,5	119,2
Podkarpackie	14 380 793,4	119,3	11 587 415,2	120,9
Podlaskie	7 288 216,5	120,1	6 144 878,7	121,8
Pomorskie	17 756 846,9	118,7	14 398 586,1	120,3
Śląskie	52 356 263,6	116,1	40 075 472,4	117,3
Świętokrzyskie	9 077 268,9	118,6	7 393 234,3	120,1
Warmińsko-mazurskie	10 015 518,3	119,4	8 157 310,3	121,3
Wielkopolskie	26 754 576,4	118,8	21 082 003,6	120,6
Zachodniopomorskie	13 786 099,5	118,4	11 330 609,1	119,9

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z kwotą okresowej emerytury kapitałowej ze środków zgromadzonych w OFE. e) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pension from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Including annuity retirement pension from the means gathered in the Open Pension Fund. e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL. 21. RENTY BRUTTO[a] Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

GROSS[a] PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions		Renty rodzinne Survivors pensions	
	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100
POLSKA [b)c)] POLAND [b)c)]	**17 399 579,1**	**108,0**	**41 919 121,9**	**114,3**
Województwa razem[d)] Voivodships total [d)]	**17 398 111,1**	**108,0**	**41 919 121,9**	**114,3**
Dolnośląskie	1 315 411,3	106,2	3 312 257,2	113,9
Kujawsko-pomorskie	1 084 240,6	110,6	2 120 643,8	114,2
Lubelskie	1 012 353,4	108,9	1 644 133,3	114,7
Lubuskie	582 410,1	107,5	946 037,1	114,8
Łódzkie	869 663,2	108,2	2 419 713,3	114,3
Małopolskie	1 538 429,8	107,5	3 465 469,9	114,3
Mazowieckie	1 695 240,2	107,8	4 763 575,9	114,6
Opolskie	246 376,6	106,4	1 055 203,5	113,3
Podkarpackie	900 342,1	109,6	1 893 036,2	114,6
Podlaskie	374 589,4	107,9	768 748,4	113,8
Pomorskie	921 126,5	108,2	2 437 134,3	114,3
Śląskie	3 181 334,1	107,9	9 099 457,1	114,0
Świętokrzyskie	438 258,1	107,2	1 245 776,5	114,6
Warmińsko-mazurskie	614 112,8	106,5	1 244 095,2	113,9
Wielkopolskie	1 905 822,7	108,8	3 766 750,2	114,9
Zachodniopomorskie	718 400,4	107,0	1 737 090,0	114,3

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, s. 31. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.
c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.
d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL. 22. EMERYTURY I RENTY BRUTTO[a] Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW[b)c)] W 2023 R.

GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS[b)c)] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emerytury i renty ogółem[d)e)] Retirement and other pensions total[d)e)]		W tym emerytury Of which retirement pensions	
	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100
POLSKA POLAND	**21 632 567,4[f)]**	**120,8**	**17 051 219,8[f)]**	**121,6**
Dolnośląskie	831 123,3	120,7	670 556,9	121,9
Kujawsko-pomorskie	1 493 130,4	122,1	1 169 959,4	123,2
Lubelskie	2 752 600,1	119,6	2 168 101,8	120,2
Lubuskie	301 440,3	117,3	231 381,4	117,6
Łódzkie	1 833 243,8	120,6	1 530 095,6	121,3
Małopolskie	1 841 089,7	121,4	1 275 964,5	122,0
Mazowieckie	3 303 138,7	121,6	2 694 879,0	122,5
Opolskie	437 926,5	120,0	376 972,2	120,7
Podkarpackie	1 216 409,3	119,2	924 214,0	119,4
Podlaskie	1 529 750,9	120,4	1 229 242,9	120,6
Pomorskie	722 030,7	122,0	546 379,7	124,0
Śląskie	644 353,1	117,1	530 942,4	117,0
Świętokrzyskie	1 163 044,5	120,4	932 167,1	120,9
Warmińsko-mazurskie	803 300,1	121,1	617 838,9	122,6
Wielkopolskie	2 276 400,0	122,6	1 766 907,7	124,0
Zachodniopomorskie	479 296,8	120,8	381 327,4	122,5

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 2 i 5, str. 31. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313). c) bez wypłat jednorazowych świadczeń pieniężnych d) Łącznie z GBRZ-tami. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny w kwocie 87,5 tys.zł. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z: MON (803,8 tys. zł), MS (301,6 tys. zł), MSWiA (3 183,5 tys. zł).

a) See methodological notes, point 2 and 5, p. 34 b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons finansed from the separate chapter of the state budget 75313.c) without payments of a one-off cash benefits d) Including amount GBRZ benefits. e) Including amount of 87,5 thousand PLN cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits paid from: the MND (803,8 thousand PLN) , the MJ (301,6 thousand PLN) and MIA (3 183,5 thousand PLN).

TABL. 23. RENTY BRUTTO[a] Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW[b] W 2023 R.

GROSS[a] PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS[b] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions		Renty rodzinne[c] Survivors pensions[c]	
	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100
POLSKA POLAND	**3 451 078,4**	**118,8**	**1 130 181,7**	**115,3**
Dolnośląskie	122 949,0	117,1	37 617,3	112,4
Kujawsko-pomorskie	249 668,3	119,3	73 502,7	115,1
Lubelskie	445 254,1	118,1	139 229,1	114,9
Lubuskie	55 035,9	116,9	15 023,1	114,0
Łódzkie	206 634,9	117,9	96 498,8	114,8
Małopolskie	469 592,9	120,5	95 532,3	117,6
Mazowieckie	426 757,7	119,1	181 502,0	115,5
Opolskie	41 565,5	116,5	19 388,8	114,5
Podkarpackie	229 181,1	119,1	63 014,2	116,6
Podlaskie	217 751,8	121,2	82 712,8	115,9
Pomorskie	131 712,6	116,9	43 938,5	115,2
Śląskie	88 223,9	118,7	25 186,8	114,1
Świętokrzyskie	169 417,9	119,3	61 445,1	115,3
Warmińsko-mazurskie	132 709,0	117,0	52 752,2	114,8
Wielkopolskie	392 012,2	118,5	117 480,1	115,5
Zachodniopomorskie	72 611,5	115,3	25 357,9	112,6

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 2 i 5, str.31. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313). c) Łącznie z rentami socjalnymi w kwocie 221 978,9 tys.zł.

a) See methodological notes, point 2 and 5, p.34. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons finansed from the separate chapter of the state budget 75313.c) Including social pensions in the amount of 221 978,9 thousand PLN.

TABL.24. EMERYTURY I RENTY BRUTTO[a)] Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

GROSS[a)] RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION

Wyszczególnienie Specification		Resorty ogółem Ministries total	MON MND	MS MJ	MSWiA [b)c)] MIA[b)c)]
		w zł in PLN			
Emerytury i renty ogółem	**2023**	**25 607 292 727**	**9 258 283 766**	**2 313 686 733**	**14 035 322 228**
Retirement and other pensions total	2022	21 402 474 365	7 972 562 751	1 941 042 632	11 488 868 982
W tym emerytury		20 653 916 840	6 938 607 964	1 924 059 759	11 791 249 117
Of which retirement pensions					
Renty z tytułu niezdolności do pracy		1 210 089 335	499 313 019	114 749 058	596 027 258
Disability pensions					
Renty rodzinne		3 743 231 924	1 820 362 783	274 823 288	1 648 045 853
Survivors pensions					
SWZ d)		54 628	.	54 628	.
		2022 = 100			
Emerytury i renty ogółem	**2023**	**119,6**	**116,1**	**119,2**	**122,2**
Retirement and other pensions total					
W tym emerytury		121,1	117,9	119,9	123,3
Of which retirement pensions					
Renty z tytułu niezdolności do pracy		114,5	108,0	118,2	119,8
Disability pensions					
Renty rodzinne		113,6	111,9	115,0	115,4
Survivors pensions					

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Kwoty świadczeń z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych. c) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywały w 2023 roku 102 osoby na kwotę 2 389 571 zł. d) Wypłaty dla osób pobierających świadczenia po funkcjonariuszach, których śmierć nastąpiła w związku z podjęciem czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia.

a) See methodological notes, point 5, p.34. b) Including nursing supplement and supplement for double orphans. c) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pension, to 102 persons; amount of payments in 2023 was 2 389 571 PLN. d) Payments to persons receiving benefits after officers whose death occurred in connection with taking action to save human life or health or property.

TABL.25. LICZBA EMERYTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W MARCU W LATACH 2012-2022

NUMBER OF RETIREES FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY BENEFIT AMOUNT IN MARCH IN 2012-2022

Wysokość świadczeń brutto w zł Gross benefit amount in PLN	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	w tys. in thousands										
OGÓŁEM TOTAL	**4 949,8**	**4 970,5**	**4 944,2**	**4 998,6**	**5 082,3**	**5 165,1**	**5 572,0**	**5 754,8**	**5907,7**	**5982,8**	**6028,2**
500,00 i mniej 500,00 and less	2,3	2,8	3,6	4,4	7,0	11,4	20,1	26,4	29,4	29,7	28,3
500,01 – 700,00	39,6	36,0	38,0	34,9	34,4	44,1	47,3	54,7	58,2	56,4	48,8
700,01 – 900,00	213,2	190,5	181,2	164,2	158,0	105,0	107,7	113,9	114,9	96,2	84
900,01 – 1000,00	189,4	95,2	89,1	81,3	80,3	128,8	49,6	50,2	54,0	69,4	54,2
1000,01 – 1200,00	444,4	433,8	397,7	351,3	338,9	255,3	309,4	243,1	186,6	92,2	119,1
1200,01 – 1400,00	624,6	544,9	505,2	468,0	454,9	504,3	495,2	413,5	249,2	289,1	202,1
1400,01 – 1600,00	681,8	636,2	603,5	585,7	578,1	568,2	549,0	502,3	539,9	440,6	323,8
1600,01 – 1800,00	614,4	611,6	595,5	602,1	604,4	603,3	614,2	605,5	573,0	491,2	374,5
1800,01 – 2000,00	506,2	528,2	524,2	538,6	546,0	550,5	580	604,2	613,6	570,6	470,5
2000,01 – 2200,00	392,4	427,1	433,8	453,7	464,5	472,8	509,2	543,2	557,9	554,8	514,3
2200,01 – 2400,00	289,3	328,9	341,7	365,0	377,6	388,2	430,7	468,3	486,1	494,4	489,7
2400,01 – 2600,00	207,3	243,5	258,8	281,8	294,8	306,7	351,7	388,1	416,5	431,4	439,4
2600,01 – 2800,00	149,7	178,4	191,7	211,6	225,2	237,7	280,5	312,6	343,3	370,5	390,4
2800,01 – 3000,00	114,9	132,9	144,0	158,7	169,8	181,7	221,5	249,8	281,4	311,4	342,4
3000,01 – 3200,00	95,1	105,6	113,1	123,8	133,5	143,2	175,6	200,7	229,3	258,8	296,8
3200,01 – 3400,00	84,1	92,1	95,6	102,1	108,5	115,5	141,0	163,2	189,1	215,9	253,7
3400,01 – 3600,00	71,9	78,6	81,4	86,6	91,6	96,2	117,7	134,4	155,8	182,3	217,2
3600,01 – 3800,00	61,0	67,8	71,4	75,1	78,1	81,7	97,3	111,3	130,7	152,9	187,3
3800,01 – 4000,00	50,4	59,1	62,4	66,0	68,4	71,4	84,5	94,9	109,2	130,1	161,5
4000,01 – 4500,00	117,8	177,3	212,3	243,7	268,3	132,9	159,4	182,0	212,4	249,5	315,3
4500,01 – 5000,00	x	x	x	x	x	78,7	99,7	117,5	140,5	171,1	225
5000 i więcej 5000 and more	x	x	x	x	x	87,5	130,8	174,8	236,7	324,1	489,8

W latach 2012-2016 ostatnią kategorią była "4000,01 i więcej".

In 2012-2016, the last category was "4000.01 and more".

TABL.26. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH[a)]
WEDŁUG PŁCI ORAZ WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W MARCU 2023 ROKU
NUMBER OF RETIREES AND OTHER PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION[a)] BY SEX AND BENEFIT AMOUNT IN MARCH OF 2023

Wysokość świadczeń brutto w zł Gross benefit amount in PLN	Emeryci [b)] Retirees[b)]			Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions			Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
	w tys. in thousands	w % in %	kobiety w tys. women in thousands	w tys. in thousands	w % in %	kobiety w tys. women in thousands	w tys. in thousands	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	**6 136,6**	**100,0**	**3 707,0**	**565,8**	**100,0**	**190,2**	**1 187,9**	**100,0**
500,00 i mniej 500,00 and less	25,1	0,4	15,1	—	—	—	—	—
500,01 – 700,00	30,6	0,5	20,7	—	—	—	—	—
700,01 – 900,00	63,2	1,0	51,1	—	—	—	—	—
900,01 – 1000,00	39,9	0,6	33,6	—	—	—	—	—
1000,01 – 1200,00	106,8	1,7	91,4	62,2	11,0	27,7	—	—
1200,01 – 1400,00	96,0	1,6	79,9	37,7	6,7	13,9	—	—
1400,01 – 1600,00	141,5	2,3	123,7	86,2	15,2	32,5	72,6	6,1
1600,01 – 1800,00	199,5	3,3	171,7	39,6	7,0	12,3	42,6	3,6
1800,01 – 2000,00	379,8	6,2	324,4	68,2	12,0	23,7	97,5	8,2
2000,01 – 2200,00	373,6	6,1	315,4	32,5	5,7	8,7	99,0	8,3
2200,01 – 2400,00	418,5	6,8	343,7	26,4	4,7	6,5	105,2	8,9
2400,01 – 2600,00	428,6	7,0	333,8	20,2	3,6	4,8	115,0	9,7
2600,01 – 2800,00	402,9	6,6	287,8	20,0	3,5	4,4	115,1	9,7
2800,01 – 3000,00	369,1	6,0	238,1	15,5	2,7	4,4	91,3	7,7
3000,01 – 3200,00	335,7	5,5	195,0	13,8	2,4	3,9	75,8	6,4
3200,01 – 3400,00	304,2	5,0	161,5	12,4	2,2	4,0	62,7	5,3
3400,01 – 3600,00	273,3	4,5	134,3	11,6	2,1	4,0	50,4	4,2
3600,01 – 3800,00	242,5	4,0	112,1	12,2	2,2	5,1	41,0	3,5
3800,01 – 4000,00	215,1	3,5	93,9	11,4	2,0	4,8	34,0	2,9
4000,01 – 4500,00	438,3	7,1	179,0	25,1	4,4	10,2	68,5	5,8
4500,01 – 5000,00	327,2	5,3	123,4	19,8	3,5	8,1	51,0	4,3
5000 i więcej 5000 and more	925,4	15,1	277,5	51,1	9,0	11,5	66,2	5,6

a) bez osób posiadających prawo do świadczenia rolniczego b) Łącznie z okresowymi emeryturami kapitalowymi finansowanymi z FUS, bez emerytur pomostowych.

a) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefits. b) Including an amount of periodic pensions financed from the Social Insurance Fund (FUS), excluding the bridge benefits.

TABL. 27. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a] WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSION BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie Specification	**2005**	2004=100	**2010**	2009=100	**2015**	2014=100	**2020**	2019=100	**2022**	2021=100	**2023**	2022=100
	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych	**1 170,74**	**102,6**	**1 642,90**	**106,5**	**2 049,26**	**102,9**	**2 455,07**	**105,5**	**2 869,65**	**109,4**	**3 364,38**	**117,2**
Non-agricultural social security system												
w tym: of which:												
ZUS[b]	1 127,23[c]	102,8	1 588,95	106,5	1 980,96	103,0	2 390,64	105,6	2 789,89	109,2	3 270,23	117,2
SII[b]												
MON	2 177,90[c]	97,9	2 745,24	105,6	3 229,08	101,7	3 717,97	102,0	4 251,81	108,1	4 898,99	115,2
MND												
MSWiA	2 009,61[c]	101,9	2 673,74	104,6	3 302,53	102,2	3 662,76	105,7	4 226,29	107,3	4 988,74	118,0
MIA												
MS	2 080,7	101,1	2 802,12	107,5	3 434,15	102,0	3 986,27	105,1	4 578,85	108,2	5 252,61	114,7
MJ												
KRUS	**758,11**	**101,5**	**954,68**	**104,8**	**1 179,63**	**103,0**	**1 376,40**	**106,5**	**1 500,52**	**105,0**	**1 847,27**	**123,1**
ASIF												

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa. c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries.c) Including one-off payment for persons receiving retirement and other pensions in the amount not higher than the lowest retirement or other pension.

TABL. 28. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a] Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem Retirement and other pension total		W tym emerytura Of which retirement pension	
	w zł in PLN	2022 = 100	w zł in PLN	2022 = 100
POLSKA [b)c)d)] POLAND [b)c)d)]	**3 270,23**	**117,2**	**3 389,49**	**117,3**
Województwa razem[e)] Voivodships total [e)]	**3 270,24**	**117,2**	**3 389,49**	**117,3**
Dolnośląskie	3 331,92	117,4	3 425,24	117,5
Kujawsko-pomorskie	3 051,02	117,5	3 206,54	117,6
Lubelskie	2 973,13	117,4	3 078,49	117,3
Lubuskie	3 086,17	118,0	3 197,86	118,1
Łódzkie	3 070,81	117,3	3 183,19	117,4
Małopolskie	3 206,40	117,2	3 314,37	117,3
Mazowieckie	3 436,30	117,6	3 578,40	117,6
Opolskie	3 233,65	117,4	3 339,34	117,6
Podkarpackie	2 919,33	117,7	3 058,30	117,9
Podlaskie	2 989,45	117,4	3 082,98	117,5
Pomorskie	3 256,89	117,5	3 381,69	117,7
Śląskie	3 832,82	116,2	3 950,46	116,3
Świętokrzyskie	2 949,48	117,5	3 059,42	117,5
Warmińsko-mazurskie	3 015,93	117,6	3 147,35	117,7
Wielkopolskie	3 197,97	117,5	3 349,05	117,5
Zachodniopomorskie	3 169,27	117,6	3 276,69	117,7

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z okresową emeryturą kapitałową. e) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pension from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Including temporary capital retirement pension from the means gathered in the OPF. e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL. 29. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO[a] Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension		Renta rodzinna Survivors pension	
	w zł in PLN	2022 = 100	w zł in PLN	2022 = 100
POLSKA [b)c)] POLAND [b)c)]	**2 621,97**	**116,0**	**2 949,33**	**115,7**
Województwa razem[d)] Voivodships total [d)]	**2 622,11**	**116,0**	**2 949,33**	**115,7**
Dolnośląskie	2 800,40	115,9	3 034,91	116,0
Kujawsko-pomorskie	2 345,00	116,1	2 713,53	115,6
Lubelskie	2 529,13	116,8	2 626,69	116,0
Lubuskie	2 626,05	116,4	2 733,44	116,1
Łódzkie	2 268,38	116,3	2 742,16	115,7
Małopolskie	2 746,18	115,9	2 866,73	115,8
Mazowieckie	2 428,86	115,6	2 959,49	115,7
Opolskie	2 594,50	115,8	2 877,08	115,5
Podkarpackie	2 271,33	116,7	2 555,31	115,4
Podlaskie	2 402,51	115,5	2 660,97	115,6
Pomorskie	2 568,17	115,2	2 916,59	115,9
Śląskie	3 263,37	115,5	3 581,58	115,2
Świętokrzyskie	2 361,98	116,6	2 620,01	116,2
Warmińsko-mazurskie	2 400,41	116,0	2 628,94	115,4
Wielkopolskie	2 588,34	116,9	2 821,81	115,7
Zachodniopomorskie	2 556,86	116,3	2 842,93	115,9

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL.30. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a] Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW[b] (W ZŁ)

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS[b] (IN PLN)

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem Retirement and other pension total	W tym emerytura Of which retirement pension
POLSKA [c)d)] 2023	**3 270,23**	**3 389,49**
POLAND [c)d)] 2022	2 789,89	2 889,21
Makroregion Centralny	**3 032,16**	**3 144,52**
Łódzkie	3 070,81	3 183,19
Świętokrzyskie	2 949,48	3 059,42
Makroregion Południowy	**3 602,18**	**3 709,38**
Małopolskie	3 206,40	3 314,37
Śląskie	3 832,82	3 950,46
Makroregion Wschodni	**2 954,57**	**3 071,40**
Lubelskie	2 973,13	3 078,49
Podkarpackie	2 919,33	3 058,30
Podlaskie	2 989,45	3 082,98
Makroregion Północno-zachodni	**3 170,98**	**3 301,97**
Lubuskie	3 086,17	3 197,86
Wielkopolskie	3 197,97	3 349,05
Zachodniopomorskie	3 169,27	3 276,69
Makroregion Południowo-zachodni	**3 309,54**	**3 405,69**
Dolnośląskie	3 331,92	3 425,24
Opolskie	3 233,65	3 339,34
Makroregion Północny	**3 123,85**	**3 262,18**
Kujawsko-pomorskie	3 051,02	3 206,54
Pomorskie	3 256,89	3 181,69
Warmińsko-mazurskie	3 015,93	3 147,35
Makroregion Województwo Mazowieckie	**3 436,30**	**3 578,40**
Mazowieckie	3 436,30	3 578,40

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5 str. 31. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) See methodological notes, point 5. p. 34. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension, c) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.31. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a] Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW[b]

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS[b]

Wyszczególnienie Specification		Emerytura i renta ogółem Retirement and other pension total	W tym emerytura Of which retirement pension	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	Renta rodzinna Survivors pension
		W zł In PLN			
POLSKA[c][d]	**2023**	**3 270,23**	**3 389,49**	**2 621,97**	**2 949,33**
POLAND[c][d]	2022	2 789,89	2 889,21	2 259,97	2 549,93
Makroregion Centralny		3 032,16	3 144,52	2 298,91	2 699,39
Makroregion Południowy		3 602,18	3 709,38	3 074,64	3 351,11
Makroregion Wschodni		2 954,57	3 071,40	2 401,14	2 600,74
Makroregion Północno-zachodni		3 170,98	3 301,97	2 587,96	2 814,08
Makroregion Południowo-zachodni		3 309,54	3 405,69	2 765,77	2 995,19
Makroregion Północny		3 123,85	3 262,18	2 432,50	2 775,55
Makroregion Województwo Mazowieckie		3 436,30	3 578,40	2 428,86	2 959,49
		2022 = 100			
POLSKA[c][d]		**117,2**	**117,3**	**116,0**	**115,7**
POLAND[c][d]					
Makroregion Centralny		117,4	117,4	116,4	115,9
Makroregion Południowy		116,5	116,6	115,6	115,4
Makroregion Wschodni		117,5	117,6	116,5	115,7
Makroregion Północno-zachodni		117,6	117,7	116,7	115,8
Makroregion Południowo-zachodni		117,4	117,5	115,9	115,9
Makroregion Północny		117,5	117,7	115,7	115,7
Makroregion Województwo Mazowieckie		117,6	117,6	115,6	115,7

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5 str. 31. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) See methodological notes, point 5. p. 34. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension, c) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 32. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a] Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW[b)c)] W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE GROSS[a)] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS[b)c)] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem[d)e)] Retirement and other pension total[d)e)]		W tym emerytura[d)] Of which retirement pension[d)]	
	w zł in PLN	2022 = 100	w zł in PLN	2022 = 100
POLSKA POLAND	**1847,27[f)]**	**123,1**	**1859,14[f)]**	**123,3**
Dolnośląskie	1 899,54	123,1	1 931,81	123,1
Kujawsko-pomorskie	1 870,94	123,8	1 876,19	124,2
Lubelskie	1 850,40	122,7	1 861,77	122,8
Lubuskie	1 963,88	121,3	2 022,30	120,9
Łódzkie	1 852,32	123,6	1 837,34	123,8
Małopolskie	1 798,91	122,5	1 830,78	122,4
Mazowieckie	1 830,22	123,6	1 835,27	124,0
Opolskie	1 886,05	123,5	1 885,91	123,8
Podkarpackie	1 828,53	122,6	1 847,86	122,7
Podlaskie	1 838,85	122,9	1 842,80	123,2
Pomorskie	1 875,05	123,6	1 890,46	123,9
Śląskie	1 965,82	120,7	2 021,35	120,4
Świętokrzyskie	1 835,26	123,2	1 843,11	123,3
Warmińsko-mazurskie	1 878,99	123,6	1 889,78	123,8
Wielkopolskie	1 811,11	123,5	1 823,01	123,9
Zachodniopomorskie	1 915,92	123,3	1 929,53	123,5

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 2 i 5, str. 31. b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Bez wypłat jednorazowych świadczeń pieniężnych. d) Łącznie z GBRZ-tami. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z MON, MS, MSWiA.

a) See methodological notes, point 2 and 5, p. 34. b) Including payment pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) without payments of a one-off cash benefits. d) Including amount GBRZ benefits. e) Including amount of cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits paid from: the MND the MJ and MIA. d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

TABL. 33. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO[a] Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW[b)c)] W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS[b)c)] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension		Renta rodzinna[d] Survivors pension[d]	
	w zł in PLN	2022 = 100	w zł in PLN	2022 = 100
POLSKA POLAND	**1 682,42**	**123,7**	**2 317,20**	**117,4**
Dolnośląskie	1 684,65	124,6	2 156,34	116,3
Kujawsko-pomorskie	1 706,75	123,6	2 606,48	117,4
Lubelskie	1 690,87	123,5	2 332,11	117,0
Lubuskie	1 686,92	123,5	2 328,43	117,5
Łódzkie	1 705,70	123,8	2 697,16	118,6
Małopolskie	1 668,50	123,7	2 120,68	117,1
Mazowieckie	1 670,89	124,0	2 241,21	117,5
Opolskie	1 719,29	123,0	2 385,72	118,4
Podkarpackie	1 661,12	123,2	2 323,87	117,8
Podlaskie	1 670,80	123,2	2 395,60	118,9
Pomorskie	1 688,54	123,9	2 434,27	117,2
Śląskie	1 656,63	123,4	2 124,40	117,3
Świętokrzyskie	1 686,66	124,9	2 232,99	116,6
Warmińsko-mazurskie	1 687,55	124,2	2 404,28	117,5
Wielkopolskie	1 685,06	123,6	2 134,33	117,0
Zachodniopomorskie	1 704,98	123,7	2 548,53	118,7

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Bez wypłat jednorazowych świadczeń pieniężnych. d) Łącznie z rentami socjalnymi.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Including payment pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) without payments of a one-off cash benefits. d) Including social pensions.

TABL.34. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a)] Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW[b)c)] (W ZŁ)

MONTHLY AVERAGE GROSS[a)] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS[b)c)] (IN PLN)

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem[d)e)] Retirement and other pension total[d)e)]	W tym emerytura Of which retirement pension
POLSKA 2023	**1847,27[f)]**	**1859,14[f)]**
POLAND 2022	1500,52[f)]	1507,59[f)]
Makroregion Centralny	**1 845,65**	**1 839,51**
Łódzkie	1 852,32	1 837,34
Świętokrzyskie	1 835,26	1 843,11
Makroregion Południowy	**1 839,40**	**1 882,95**
Małopolskie	1 798,91	1 830,78
Śląskie	1 965,82	2 021,35
Makroregion Wschodni	**1 842,30**	**1 853,35**
Lubelskie	1 850,40	1 861,77
Podkarpackie	1 828,53	1 847,86
Podlaskie	1 838,85	1 842,80
Makroregion Północno-zachodni	**1 841,00**	**1 857,22**
Lubuskie	1 963,88	2 022,30
Wielkopolskie	1 811,11	1 823,01
Zachodniopomorskie	1 915,92	1 929,53
Makroregion Południowo-zachodni	**1 894,86**	**1 915,06**
Dolnośląskie	1 899,54	1 931,81
Opolskie	1 886,05	1 885,91
Makroregion Północny	**1 874,08**	**1 883,10**
Kujawsko-pomorskie	1 870,94	1 876,19
Pomorskie	1 875,05	1 890,46
Warmińsko-mazurskie	1 878,99	1 889,78
Makroregion Województwo Mazowieckie	**1 830,22**	**1 835,27**
Mazowieckie	1 830,22	1 835,27

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Bez wypłat jednorazowych świadczeń pieniężnych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSWIA.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) without payments of a one-off cash benefits. d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

TABL.35. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a)] Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW[b)c)]

MONTHLY AVERAGE GROSS[a)] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS[b)c)]

Wyszczególnienie Specification		Emerytura i renta ogółem[d)e)] Retirement and other pension total[d)e)]	W tym emerytura Of which retirement pension	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	Renta rodzinna[f)] Survivors pension[f)]
		W zł In PLN			
POLSKA	**2023**	**1847,27[g)]**	**1859,14[g)]**	**1 682,42**	**2 317,20**
POLAND	2022	1500,52[g)]	1507,59[g)]	1 359,80	1 973,29
Makroregion Centralny		1 845,65	1 839,51	1 697,05	2 495,17
Makroregion Południowy		1 839,40	1 882,95	1 666,60	2 121,45
Makroregion Wschodni		1 842,30	1 853,35	1 678,23	2 348,33
Makroregion Północno-zachodni		1 841,00	1 857,22	1 687,97	2 209,45
Makroregion Południowo-zachodni		1 894,86	1 915,06	1 693,16	2 229,24
Makroregion Północny		1 874,08	1 883,10	1 697,14	2 496,09
Maroregion Województwo Mazowieckie		1 830,22	1 835,27	1 670,89	2 241,10
		2022 = 100			
POLSKA		**123,1**	**123,3**	**123,7**	**117,4**
POLAND					
Makroregion Centralny		123,4	123,6	124,3	117,7
Makroregion Południowy		122,0	121,8	123,7	117,1
Makroregion Wschodni		122,7	122,9	123,4	117,7
Makroregion Północno-zachodni		123,3	123,5	123,6	117,2
Makroregion Południowo-zachodni		123,2	123,3	124,2	117,0
Makroregion Północny		123,7	124,0	123,8	117,4
Makroregion Województwo Mazowieckie		123,6	124,0	124,0	117,5

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Bez wypłat jednorazowych świadczeń pieniężnych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z rentami socjalnymi. g) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSWiA.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons finansed from the separate chapter of the state budget 75313. c) without payments of a one-off cash benefits. d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including social pensions. g) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

TABL.36. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO[a] Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MONTHLY AVERAGE GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION

Wyszczególnienie Specification		MON MND	MS MJ	MSWiA MIA
		W zł W PLN		
Emerytura i renta ogółem	**2023**	**4 898,99**	**5252,61[b]**	**4 988,74**
Retirement and other pension total	2022	4 251,81	4 578,85	4 226,29
W tym emerytura		5 281,05	5 641,81	5 359,56
Of which retirement pension				
Renta z tytułu niezdolności do pracy		4 285,10	4 224,00	3 893,56
Disability pension				
Renta rodzinna		3 962,12	3 802,73	3 537,22
Survivors pension				
		2022 = 100		
Emerytura i renta ogółem		**115,2**	**114,7**	**118,0**
Retirement and other pensions total				
W tym emerytura		115,8	114,3	118,0
Of which retirement pension				
Renta z tytułu niezdolności do pracy		113,9	115,6	116,5
Disability pension				
Renta rodzinna		112,4	115,1	116,2
Survivors pension				

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31 b) łącznie z wypłatami dla osób pobierających świadczenia po funkcjonariuszach, których śmierć nastąpiła w związku z podjęciem czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) including payments to persons receiving benefits after officers whose death occurred in connection with taking action to save human life or health or property

TABL. 37. ŚWIADCZENIA POZAUBEZPIECZENIOWE Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, Z MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI, Z MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI IN 2023 R.

NON-INSURANCE BENEFITS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, FROM THE MINISTRY OF JUSTICE, FROM THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION IN 2023

Wyszczególnienie Specification	MON MND		MS MJ		MSWiA MIA	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2022 =100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2022 =100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2022 =100
Liczba świadczeń Number of benefits						
Ryczałty energetyczne ..... Energy-supply allowance for combatants	39 296	86,2	3 042	86,3	17 782	86,9
Dodatki kombatanckie ..... Supplements for combatants	10 152	85,1	911	86,9	5 167	89,5
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników ..... Cash benefits for soldiers-miners	198	70,7	95	70,9	525	85,6
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych ..... Cash benefits for deported persons	7 103	89,3	1 067	91,0	6 766	86,3
Dodatki kompensacyjne ..... Compensation supplements	39 138	86,1	2 884	85,9	16 763	86,5
Kwota wypłat Benefits in total						
Ryczałty energetyczne ..... Energy-supply allowance for combatants	9 605 340	110,5	742 303	110,7	4 387 342	110,8
Dodatki kombatanckie ..... Supplements for combatants	2 938 563	97,0	261 965	98,6	1 500 587	99,8
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników ..... Cash benefits for soldiers-miners	56 885	80,1	27 284	80,3	149 810	97,4
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych ..... Cash benefits for deported persons	1 733 656	101,0	262 914	102,0	1 708 113	99,5
Dodatki kompensacyjne ..... Compensation supplements	1 690 433	97,7	124 433	97,5	731 989	97,6

TABL.38. ŚWIADCZENIA Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA[a] W 2023 R.

BENEFITS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION FROM 75313 ALLOCATION IN STATE BUDGET[a] IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Liczba świadczeń Number of benefits		Kwota wypłat Benefits in total	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2022 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100
Ryczałty energetyczne Energy-supply allowance for combatants	97 926	88,0	287 344	112,8
Dodatki kombatanckie Supplements for combatants	31 166	89,2	107 830	101,2
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants	3 617	81,4	12 198	91,5
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników Cash benefits for soldiers-miners	5 155	79,4	15 189	88,3
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych Cash benefits for deported persons	26 751	88,4	77 779,2	100,0
Dodatki kompensacyjne Compensation supplements	86 831	87,4	45 038	99,2

a) Łącznie z wypłatami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

a) Including payments realized on the basis of international agreements.

TABL. 39. ŚWIADCZENIA Z Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA W 2023 R.

BENEFITS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND FROM 75313 ALLOCATION IN STATE BUDGET IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Liczba świadczeń Number of benefits		Kwota wypłat Benefits in total	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2022 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2022 = 100
Ryczałty energetyczne Energy-supply allowance for combatants	25 058	85,6	73 166	109,8
Dodatki kombatanckie Supplements for combatants	7 114	91,0	24 457	96,8
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych do pracy przymusowej Cash benefits for deported persons	4 732	83,9	14 381	94,7
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej Cash benefits for soldiers of substitute military service	1 709	80,5	5 860	91,2
Świadczenie pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych Cash benefits for blind civil victims of warfare	6	85,7	87 464	101,7
Dodatki kompensacyjne Compensation supplements	20 011	83,8	10 319	95,0

a) Łącznie z wypłatami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

a) Including payments realized on the basis of international agreements.

TABL. 40. EMERYTURY I RENTY BRUTTO[a] Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG ZAWODÓW W 2023 R.

GROSS[a] RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Kwota świadczeń brutto w mln zł Gross benefits in million PLN	Przeciętne miesięczne świadczenie brutto w zł Average monthly gross benefit in PLN
Emerytury razem[b] Total retirement pensions[b]	**272 530,9**	**3 492,87**
w tym: okresowe emerytury kapitałowe of which annuity retirement pensions	2 172,6	360,84
w tym wypłacone przez ZUS of which paid of SII	251 877,0	3 389,49
pracowników kolejowych[c] railway employees [c]	1 948,1	2 983,91
górników[c] miners [c]	13 961,3	6 276,81
nauczycieli[c] teachers[c]	8 282,6	3 554,72
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą[c] self-employed persons[c]	1 377,2	2 725,34
kombatantów combatants	1,3	1 810,48
Renty z tytułu niezdolności do pracy razem[b][d] Disability pensions[b][d]	**18 609,7**	**2 691,60**
w tym wypłacone przez ZUS of which paid of SII	17 399,6	2 621,97
pracowników kolejowych[c] railway employees [c]	224,4	2 816,15
górników[c] miners[c]	1 213,9	6 115,63
nauczycieli[c] teachers[c]	1 290,1	4 369,64
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą[c] self-employed persons[c]	481,6	2 065,57
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych war and military invalids, repression victims	852,6	4 064,20
Renty rodzinne razem[c][d] Total survivors pensions[c][d]	**45 662,4**	**3 010,13**
w tym wypłacone przez ZUS of which paid of SII	41 919,1	2 949,33
pracowników kolejowych[c] railway employees [c]	1 407,3	2 594,52
górników[c] miners[c]	4 484,6	4 437,08
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą[c] self-employed persons[c]	704,4	2 329,95
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych war and military invalids, repression victims	377,5	2 619,75

a) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo do świadczenia rolnego, bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. b) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSWiA. c) Dotyczy świadczeń przyznanych w ramach „starego" systemu. d) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetów tych instytucji.

a) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teatchers' compension benefits. b) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. c) Concerns benefits under the old scheme. d) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA as well as the MJ with retirement pensions financed from budgets of these entities.

TABL. 41. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO[a] Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ[b]

RELATION OF MONTHLY AVERAGE GROSS[a] RETIREMENT PENSION FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY[b]

Wyszczególnienie Specification	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł …….....	1 000,07	1 305,75	1 755,19	2 170,64	2 204,96	2 253,57	2 323,21	2 421,17	2 544,90	2 719,92	2 976,50	3 492,87
Monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system in PLN												
Relacja w %.....	63,7	66,6	62,2	63,7	62,3	60,4	58,0	56,4	56,4	55,0	53,7	55,9
Relation in %												

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 31. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See methodological notes, point 5, p. 34. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

TABL.42. ŚREDNIOROCZNE MINIMUM EGZYSTENCJI I MINIMUM SOCJALNE DLA GOSPODARSTW EMERYCKICH W LATACH 2000 I 2005-2023

YEARLY SUBSISTENCE MINIMUM AND SOCIAL MINIMUM FOR RETIREES' HOUSEHOLDS IN 2000 AND 2005-2023

Rok Year	Minimum socjalne (w zł) Social minimum (in PLN)		Minimum egzystencji (w zł) Subsistence minimum (in PLN)		Przeciętna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (w zł) Average gross retirement pension from non-agricultural social security system (in PLN)	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym emerytów (w zł) Monthly average disposable income per capita in retirees houshold (in PLN)
	1-osobowe M+K/2 sole M+W/2	2-osobowe M+K dual M+W	1-osobowe M+K/2 sole M+W/2	2-osobowe M+K dual M+W		
2000	641,20	1 053,72	308,00	523,50	1 000,07	696,35
2005	780,31	1 256,28	382,30	630,80	1 305,75	883,80
2006	800,80	1 301,80	351,58	591,57	1 360,52	943,89
2007	822,18	1 341,03	364,66	615,97	1 396,88	999,05
2008	871,61	1 426,99	389,51	643,23	1 523,05	1 096,87
2009	907,09	1 487,58	421,85	698,02	1 651,21	1 180,65
2010	943,52	1 553,37	447,54	743,83	1 755,19	1 244,77
2011	984,37	1 623,64	474,20	789,08	1 844,66	1 297,96
2012	1 043,09	1 720,37	493,96	820,77	1 938,09	1 371,62
2013	1 062,45	1 769,24	513,87	855,72	2 041,68	1 415,23
2014	1 070,65	1 778,44	515,43	856,32	2 117,35	1 458,12
2015	1 080,20	1 792,54	518,00	860,06	2 170,64	1 509,50
2016	1 094,92	1 817,78	527,30	879,10	2 204,96	1 568,96
2017	1 124,47	1 864,73	544,03	906,82	2 253,57	1 630,12
2018	1 151,97	1 909,90	560,01	934,83	2 323,21	1 732,95
2019	1 194,75	1 989,83	585,04	993,22	2 421,17	1 863,61
2020	1 246,49	2 081,34	609,65	1 036,86	2 544,90	1 940,87
2021	1 310,46	2 188,36	637,84	1 084,39	2 719,92	2 096,28
2022	1 461,77	2 476,21	732,42	1 252,25	2 976,50	2 281,26
2023	**1 684,39**	**2 849,81**	**854,08**	**1 453,49**	**3 492,87**	**2 615,90**

Uwaga. Począwszy od 2006 r. zmodyfikowano minimum socjalne i minimum egzystencji.

Note. Since 2006 modified social minimum and modified subsistence minimum.

CZĘŚĆ III. GOSPODARSTWA DOMOWE EMERYTÓW I RENCISTÓW
PART III. RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS

TABL.43. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE INCOME PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	W zł na osobę In PLN per capita			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	**2 678,30**	**2 580,38**	**2 615,90**	**2 161,83**
AVAILABLE INCOME				
w tym dochód do dyspozycji	2 622,11	2 500,47	2 535,54	2 087,12
of which disposable income				
	W % (2022 = 100) – nominalnie In % (2022 = 100) – nominal			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	**113,7**	**117,0**	**116,7**	**118,7**
AVAILABLE INCOME				
w tym dochód do dyspozycji	114,0	116,9	116,7	118,4
of which disposable income				
	W % (2022 = 100) – realnie In % (2022 = 100) – real			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	**102,1**	**104,5**	**104,3**	**105,8**
AVAILABLE INCOME				
w tym dochód do dyspozycji	102,4	104,5	104,3	105,5
of which disposable income				
	W % dochodu rozporządzalnego In % of available income			
Dochód z pracy najemnej	55,7	11,1	11,3	7,8
Income from hired work				
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	2,9	.	.	.
Income from a private farm in agriculture				
Dochód z pracy na własny rachunek	10,1	1,3	1,3	0,2
Income from self-employment				
Dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych	29,6	85,7	85,8	84,3
Income from social security benefits and other social benefits				
w tym z: of which from:				
emerytur	21,7	76,7	81,6	6,9
retirement pensions				
rent z tytułu niezdolności do pracy	1,3	2,8	1,3	24,3
disability pensions				
świadczeń wychowawczych	3,4	0,7	0,7	1,5
child-rising benefits				
Pozostały dochód	1,5	1,6	1,4	3,3
Other incomes				
w tym dary od osób prywatnych	1,3	1,3	1,2	3,1
of which donations from private persons				

TABL.44. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	W zł na osobę In PLN per capita			
WYDATKI OGÓŁEM [a] …… EXPENDITURES IN TOTAL [a]	**1636,29**	**1737,85**	**1748,14**	**1616,52**
	W % wydatków In % of expenditures			
Towary i usługi konsumpcyjne Consumer goods and services	**96,6**	**95,4**	**95,4**	**95,4**
w tym: of which:				
żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic beverages	27,2	29,6	29,4	31,8
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe, narkotyki alcoholic beverages, tobacco and narcotics	2,6	2,6	2,6	3,1
odzież i obuwie clothing and footwear	3,8	2,4	2,4	2,2
użytkowanie mieszkania i nośniki energii housing, water, electricity, gas and other fuels	19,9	23,1	23,0	24,6
w tym nośniki energii[b] …… of which electricity, gas and other fuels[b]				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	4,8	4,4	4,4	4,0
zdrowie health	5,2	7,9	8,0	7,4
w tym: of which:				
wyroby farmaceutyczne medical products	3,2	5,5	5,5	5,8
usługi ambulatoryjne i inne usługi związane ze zdrowiem out-patient services	1,4	1,3	1,4	0,9
transport transport	9,0	6,3	6,4	4,5
łączność[c] …… communication[c]	4,1	3,9	3,9	4,0
rekreacja i kultura[d] …… recreation and culture[d]	6,2	4,8	4,9	4,6
edukacja education	0,9	0,1	0,1	0,1
restauracje i hotele restaurants and hotels	5,1	3,3	3,3	3,3
pozostałe towary i usługi[a] …… miscellaneous goods and services	6,3	6,0	6,0	5,3
w tym higiena osobista of which personal care	3,4	2,8	2,8	2,6
Wydatki pozostałe Other expenditures	**3,4**	**4,6**	**4,6**	**4,6**
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym of which gifts donated to other housholds	2,1	2,7	2,7	2,7

a) Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b) Energia (elektryczna, cieplna, gaz, opał). c) Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d) Bez wydatków na usługi internetowe.

a) Including expenditures on life insurance. b) Energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels). c) Including expenditures on Internet services. d) Excluding expenditures on Internet services.

TABL.45. DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW NA TLE OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2023 R. (2022=100)

DYNAMICS OF MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023 (2022=100) IN RELATION TO TOTAL HOUSEHOLDS EXPENDITURE

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
WYDATKI OGÓŁEM – nominalne[a)]	**109,4**	**111,7**	**112,0**	**108,0**
EXPENDITURES IN TOTAL – nominal[a)]				
Towary i usługi konsumpcyjne	**109,8**	**111,5**	**111,8**	**107,2**
Consumer goods and services				
w tym: of which				
żywność i napoje bezalkoholowe	111,0	111,6	111,7	110,3
food and non-alcoholic beverages				
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe, narkotyki	106,4	107,5	107,8	104,9
alcoholic beverages, tobacco and narcotics				
odzież i obuwie	104,0	105,2	105,0	107,1
clothing and footwear				
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	111,6	110,8	111,3	105,3
housing, water, electricity, gas and other fuels				
w tym nośniki energii[b)]	107,6	109,4	110,3	99,3
of which electricity, gas and other fuels[b)]				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	101,8	107,3	108,8	90,0
furnishing, household equipment and routine maintenance of the house				
zdrowie	104,2	107,1	107,0	106,2
health				
w tym: of which:				
wyroby farmaceutyczne	105,8	105,9	105,5	111,5
medical products				
usługi ambulatoryjne i inne usługi związane ze zdrowiem	96,3	102,0	102,0	98,1
out-patient services				
transport transport	101,5	109,2	110,2	92,5
łączność[c)] communication[c)]	102,6	102,4	102,6	100,1
rekreacja i kultura[d)]	116,7	116,6	116,4	118,4
recreation and culture[d)]				
edukacja	106,3	106,8	104,2	166,5
education				
restauracje i hotele	122,8	131,1	132,7	114,1
restaurants and hotels				
pozostałe towary i usługi[a)]	118,4	123,4	124,0	115,3
miscellaneous goods and services				
w tym higiena osobista	117,1	115,9	116,2	111,0
of which personal care				
Wydatki pozostałe	**101,1**	**117,3**	**116,4**	**128,8**
Other expenditures				
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym	107,1	124,9	123,7	140,4
of which gifts donated to other housholds				
WYDATKI OGÓŁEM – realnie	**98,2**	**99,8**	**100,1**	**96,3**
EXPENSES IN TOTAL – real				
w tym: of which:				
Towary i usługi konsumpcyjne	**98,5**	**99,6**	**99,9**	**95,5**
Consumer goods and services				

a) Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b) Energia (elektryczna, cieplna, gaz, opał). c) Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d) Bez wydatków na usługi internetowe.

a) Including expenditures on life insurance. b) Energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels). c) Including expenditures on Internet services. d) Excluding expenditures on Internet services.

TABL.46. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE[a] NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2023 R.

MONTHLY AVERAGE CONSUMPTION[a] OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023

Artykuły żywnościowe Foodstuffs	Jednostka miary Unit of measure-ment	Gospodarstwa domowe Households			
		ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
Pieczywo[b] Bread [b]	kg	2,61	3,19	3,18	3,38
Makaron i produkty makaronowe	kg	0,39	0,43	0,43	0,43
Pasta and pasta products					
Mąka[c] Flour [c]	kg	0,58	0,72	0,72	0,77
Mięso [d] Meat [d]	kg	4,85	6,17	6,15	6,43
w tym: of which:					
mięso surowe[d] raw meat [d]	kg	2,79	3,54	3,54	3,60
w tym drób	kg	1,49	1,86	1,85	1,96
of which poultry					
wędliny i inne przetwory mięsne[e] processed meat and other meat preparations[e]	kg	1,83	2,24	2,22	2,44
Ryby i owoce morza[f] Fish and seafood [f]	kg	0,24	0,32	0,32	0,40
Mleko[g] Milk[g]	l	2,76	3,08	3,05	3,41
Sery i twarogi[h] Cheese and curd [h]	kg	1,01	1,13	1,13	1,09
Śmietana	l	0,35	0,45	0,46	0,42
Cream					
Jaja	szt	10,60	13,13	13,14	13,06
Eggs					
Oleje i tłuszcze[i] Oil and fats[i]	kg	1,01	1,32	1,32	1,40
tłuszcze zwierzęce	kg	0,38	0,55	0,55	0,52
animal fats					
w tym masło	kg	0,32	0,44	0,44	0,39
of which butter					
tłuszcze roślinne	kg	0,63	0,77	0,77	0,89
vegetable fats					
Owoce	kg	3,71	4,69	4,70	4,51
Fruits					
Warzywa	kg	6,83	8,82	8,85	8,48
Vegetables					
w tym ziemniaki	kg	2,39	3,22	3,22	3,09
of which potatoes					
Cukier	kg	0,70	0,95	0,96	0,79
Sugar					
Kawa, herbata i kakao	kg	0,25	0,32	0,32	0,36
Coffee, tea and cocoa					
Wody mineralne i źródlane	l	5,95	6,24	6,28	5,75
Mineral and spring waters					
Soki owocowe i warzywne	l	0,99	0,90	0,90	0,88
Friut and vegetable juices					

a) Bez spożycia w placówkach gastronomicznych. b) Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. c) Bez mąki ziemniaczanej. d) Łącznie z boczkiem surowym. e) Bez przetworów podrobowych. f) Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. g) Bez zagęszczonego i w proszku. h) Bez słodkich serków (np. waniliowy, danio). i) Bez boczku surowego.

a) Excluding consumption in restaurants or pubs. b) Excluding crispbread, toasted bread and confectionery. c) Excluding potatos flour. d) Including raw becon. e) Excluding offal preparations. f) Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. g) Excluding condensed and powdered milk. h) Excluding sweet cottage cheese. i) Exluding raw bacon.

TABL.47. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA[a] W 2023 R.

EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS[a] IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	W % gospodarstw wyposażonych w dane dobro In % of housholds equiped in particular durable			
Odbiornik telewizyjny Television set	95,1	98,5	98,4	98,8
Telewizja kablowa lub satelitarna Satellite or cable television	64,4	64,5	65,2	57,2
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku Radio, radio tape recorder, stereo music system, radio with compact disc player	64,9	72,3	73,0	64,6
Komputer osobisty, laptop, tablet Personal computer, laptop, tablet	78,6	52,3	53,4	39,9
Dostęp do Internetu Access to the Internet	87,5	68,6	69,4	60,6
Konsola do gier Game console	17,5	3,6	3,6	3,9
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne Printer, multifunction printer	41,0	17,5	18,4	7,7
Telefon komórkowy Mobile phone	98,8	97,2	97,2	97,1
Pralka automatyczna Automatic washing maschine	96,6	97,2	97,3	96,5
Kuchenka mikrofalowa Microwave oven	69,9	55,4	55,8	50,9
Zmywarka do naczyń Dishwasher	56,8	35,0	36,1	22,5
Rower (bez dziecięcego) Bicycle (excluding children's)	62,7	47,1	47,3	44,8
Motocykl, skuter, motorower Motorcycle, scooter	5,1	2,3	2,3	2,3
Samochód osobowy Passenger car	73,0	50,1	51,8	31,7

a) Opracowano wg stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

TABL.48. WYPOSAZENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTOW I RENCISTOW W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA[a] W 2023 R. W PORÓWNANIU DO 2022 R. (2022 R. = 100)

EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS[a] IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023 COMPARED WITH 2022 (2022=100)

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
Odbiornik telewizyjny Television set	100,7	100,7	100,7	100,7
Telewizja kablowa lub satelitarna Satellite or cable television	108,2	115,4	115,6	110,9
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku Radio, radio tape recorder, stereo music system, radio with compact disc player	113.9	113.3	113.4	111.2
Komputer osobisty,laptop, tablet Personal computer, laptop, tablet	102,2	106,1	106,0	103,1
Dostęp do Internetu Access to the Internet	99,3	99,7	99,9	97,9
Konsola do gier Game console	126,8	163,6	171,4	144,4
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne Printer, multifunction printer	107,9	115,9	115,0	111,6
Telefon komórkowy Mobile phone	100,6	100,8	100,7	102,3
Pralka automatyczna Automatic washing maschine	103,3	103,3	103,3	103,4
Kuchenka mikrofalowa Microwave oven	102,9	104,7	104,9	102,4
Zmywarka do naczyń Dishwasher	111,4	121,1	119,5	131,6
Rower (bez dziecięcego) Bicycle (excluding children's)	99,1	99,6	98,5	111,2
Motocykl, skuter, motorower Motorcycle, scooter	113,3	115,0	121,1	95,8
Samochód osobowy Passenger car	100,4	105,0	102,6	138,4

a) Opracowano wg stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

TABL.49. TRUDNOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W ZASPOKAJANIU POTRZEB W 2023 R.

DIFFICULTIES IN SATISFYING RETIREES' AND PENSIONERS' NEEDS IN THEIR HOUSEHOLDS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	% gospodarstw deklarujących brak możliwości realizacji danej potrzeby % of households declaring no possibility to satisfy			
Tygodniowy wypoczynek rodziny raz w roku One week annual holiday	28,6	40,8	39,5	51,8
Jedzenie mięsa lub ryb co drugi dzień Meal with meat or fish every second day	4,6	6,8	6,5	9,4
Ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb Keeping home adequately warm	5,7	7,7	7,2	12,2
Wymiana zużytych mebli Replacing worn out furniture	32,7	47,5	46,6	55,2

Źródło: badanie EU-SILC
Source: data of the EU-SILC survey

TABL.50. MIESZKANIA UŻYTKOWANE PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2023 R.

DWELLINGS OCCUPIED BY RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez gospodarstwo domowe w m2 Average usable floor space occupied by household in sq.m.	88,2	77,5	78,1	71,6
Przeciętna liczba pokoi użytkowanych przez gospodarstwo domowe Average number of rooms occupied by household	3,3	3,0	3,0	2,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez gospodarstwo domowe na 1 osobę w m2 Average usable floor space occupied by 1 person in household in sq.m.	30,9	39,2	39,0	41,8
Przeciętna liczba osób na 1 pokój Average number of persons per 1 room	0,9	0,7	0,7	0,6

Źródło: badanie budżetów gospodarstw domowych
Source: data of the households budgets survey

TABL.51. WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ EMERYTÓW I RENCISTÓW W URZĄDZENIA I INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE W 2023 R.

EQUIPMENT OF DWELLINGS OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN TECHNICAL AND SANITARY INSTALLATIONS IN 2023

Wyposażenie mieszkań w: Dwellings equipped with:	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	W % In %			
Wodociąg Water supply	99,9	99,9	99,9	99,8
w tym z sieci of which from a network	94,6	95,3	95,4	94,2
Ustęp spłukiwany Flushing toilet	99,2	98,9	99,1	97,7
Łazienkę Bathroom	99,0	98,8	98,9	97,8
Ciepłą wodę bieżącą Hot running water	99,4	99,1	99,2	98,0
w tym z sieci of which from a network	33,2	35,9	36,8	27,4
Gaz Gas	85,2	91,2	91,2	91,4
w tym z sieci of which from a network	55,9	63,5	64,6	52,4
Centralne ogrzewanie Central heating	86,4	85,4	85,7	82,1
Piece Stoves	13,4	14,4	14,1	17,8

Źródło: badanie budżetów gospodarstw domowych

Source: data of the households budgets survey

TABL.52 SUBIEKTYWNA OCENA SYTUACJI MATERIALNEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2023 R.

SUBJECTIVE EVALUATION OF MATERIAL SITUATION OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2023

Sytuacja materialna jest Material situation is	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	% gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację % households assessing their situation			
Dobra Good	25,7	17,4	18,3	8,7
Raczej dobra Rather good	28,3	23,5	24,3	15,2
Przeciętna Average	41,1	51,5	50,9	57,3
Raczej zła Rather bad	3,9	6,3	5,5	15,1
Zła Bad	1,0	1,3	1,0	3,7

Źródło: badanie budżetów gospodarstw domowych

Source: data of the households budgets survey

TABL.53. SUBIEKTYWNA OCENA STANU ZDROWIA EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2023 R.

SUBJECTIVE OPINION ABOUT HEALTH OF RETIREES' AND PENSIONERS' IN 2023

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	%			
Bardzo dobre Very good	15,5	5,1	5,2	3,5*
Dobre Good	49,4	31,8	32,9	21,9
Takie sobie, ani dobre, ani złe Nor good, nor bad	25,7	43,3	43,0	46,1
Złe Bad	7,7	15,9	15,4	20,3
Bardzo złe Very bad	1,7	3,9	3,4	8,2

Znak (*) - zjawisko istniało, w wielkości większej lub równej 20 przypadków z próby, ale mniejszej niż 50.

Symbol (*)- magnitude not zero,but more or equal 20 cases in a sample and less than 50.

Źródło: badanie EU-SILC

Source: data of the EU-SILC survey